

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu:	UČÍME SE PRO ŽIVOT 5 – SŠ č.j. 0433/2017/ZSZKO
Školní vzdělávací program zpracovaný podle:	RVP–78-62-C/01 –Praktická škola jednoletá
Forma studia:	Denní forma studia (1 - 2)
Běžná délka studia v letech:	1 rok
Škola:	Základní škola speciální

Předkladatel:	Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359
Adresa:	Žitomířská 1359, 282 01 Český Brod
IČO:	70829489
IZO:	
REDIZO:	600021670
Ředitel školy:	Mgr. Marie Šnajdrová
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Marie Šnajdrová
Kontakty:	
- E-mail	zsaprsceskybrod@seznam.cz
- Tel	321 622 300
- www	www.zsaprsceskybrod.wz.cz

Zřizovatel:	Středočeský kraj
Adresa:	Zborovská 11, 150 21 Praha 5 – Smíchov
Kontakty:	
- Tel	257 280 111
- www	www.kr-stredocesky.cz

Platnost od:	1. září 2017
Datum:	28. srpna 2017
Pedagogická rada schválila:	28. srpna 2017
Projednáno ve školské radě:	12. 10. 2017
Podpis ředitele školy:	
Razítko školy:	

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Velikost a organizace školy

Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359 je příspěvkovou organizací Středočeského kraje. Je školou, která poskytuje základní a střední stupeň vzdělávání zejména žákům se zdravotním postižením.

Škola sdružuje:

školy

- základní škola
- základní škola speciální
- střední škola - praktická škola jednoletá
- střední škola - praktická škola dvouletá

školská zařízení

- školní družina

Základní škola a Praktická škola, Český Brod, Žitomířská 1359 zajišťuje vzdělávání zejména žákům a studentům se zdravotním handicapem od zahájení povinné školní docházky ve věku od 6 let až do ukončení středního vzdělání.

Základní škola je úplnou základní školou s 1. - 9. postupným ročníkem, maximální kapacita školy je stanovena na 75 žáků. Některé ročníky jsou spojeny do jedné třídy.

Základní škola speciální je úplnou základní školou s 1. – 10. postupným ročníkem, maximální kapacita školy je stanovena na 37 žáků. Žáci jsou do jednotlivých tříd zařazováni nejen podle věku, ale zejména podle stupně a druhu postižení, podle svých schopností a dovedností a z toho vyplývající míry podpůrných opatření.

Praktická škola jednoletá je střední školou neprofesního typu s jednoletou přípravou v oblasti všeobecně vzdělávacích předmětů a zejména v oblasti praktických předmětů. Je určena žákům s těžkým stupněm mentálního postižení, případně se souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální. Kapacity této střední školy je stanovena na 20 žáků.

Praktická škola dvouletá je střední školou neprofesního typu s dvouletou přípravou v oblasti všeobecně vzdělávacích předmětů a zejména v oblasti praktických předmětů. Je určena širokému okruhu absolventů základních škol po ukončení povinné školní docházky – zejména absolventům základních škol, kteří ukončili školní docházku v nižším ročníku, absolventům základní školy praktické, absolventům základní školy speciální, absolventům kurzů pro doplnění základního vzdělání, popř. základů vzdělání. Kapacity této střední školy je stanovena na 20 žáků pro oba ročníky.

Kromě toho škola poskytuje mimotřídní výchovu v rámci školní družiny s kapacitou 55 žáků.

Školní družina je školským zařízením Základní školy a Praktické školy, Český Brod, Žitomířská 1359. Školní družina navazuje na program školy a tvoří s ní jeden organizační celek. Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost pravidelnou prací jednotlivých oddělení a případně zájmových útvarů. Svou činností se podílí i na pořádání příležitostných akcí školy.

Umístění školy

Škola je spádovou školou určenou pro žáky se zdravotním postižením zejména z oblasti ORP Český Brod, ale školu také navštěvují žáci z dalších obcí okresu Kolín, obcí okresu Praha – Východ, Nymburk a hlavního města Prahy. Je velmi dobře dostupná vlakovou i autobusovou dopravou v rámci Pražské integrované dopravy.

V sousedství areálu školy jsou dvě autobusové zastávky Pražské integrované dopravy - PID (cca 10 m - zast. Muzeum, cca 50 m další zastávka PID – Žižkova, nemocnice).

Škola se nachází nedaleko centra města. V sousedství školy je společná školní jídelna pro všechny českobrodské školy, která zajišťuje stravování také pro naše žáky.

Výuka probíhá podle školních vzdělávacích programů zpracovaných podle RVP ZŠ, RVP ZŠ – LMP, RVP ZŠS 1. a 2. díl, RVP PRŠ 1 a RVP PRŠ 2.

Pracoviště Český Brod, Pod Malým vrchem

Toto pracoviště je určené zejména pro klienty Zvoneček Bylany, p.s.s. Škola vznikla v roce 1994 a výuka probíhala v jedné třídě v budově ÚSP. V budově má škola k dispozici dvě místnosti pro výuku žáků a zázemí pro pedagogický personál.

Vybavenost školy

Jedná se o čtyřpodlažní budovu. Objekt školy je zcela bezbariérová čtyřpodlažní budova vybavená výtahem pro přepravu osob, sociálním zařízením pro osoby s tělesným postižením.

K dispozici má každá třída samostatnou kmenovou učebnu. Do kmenových učeben je zapojena vnitřní počítačová síť s možností připojení k internetu. Třídy jsou vybaveny notebookem, nebo počítačovou stanicí s příslušenstvím. V některých třídách jsou instalovány interaktivní tabule.

Žákům a pedagogům jsou k dispozici odborné pracovny – počítačová učebna, učebna hudební výchovy, která je také vybavena interaktivní tabulí s příslušenstvím a je využívána kromě HV také k výuce dalších předmětů, dílny, keramická dílna s keramickou a smaltovací pecí, cvičná kuchyň, rehabilitační místnost pro terapii metodou snoezellen a trampolining. Ke sportovním aktivitám je žákům i pedagogům k dispozici tělocvična, malá cvičebna a posilovna.

Pedagogickým pracovníkům je k dispozici sborovna a 6 kabinetů.

Kabinety jsou vybaveny množstvím kompenzačních, edukačních a rehabilitačních pomůcek potřebných pro rehabilitaci, motivaci, výchovu a vzdělávání žáků s různým stupněm a typem postižení.

Pro provoz školní družiny slouží 2 pracovny, školní družina dále může využívat veškeré další prostory školy.

K areálu školy patří menší školní zahrada se skleníkem, zahrada k pobytu dětí s malým sportovním hřištěm.

Pedagogický sbor

Ve škole pracuje stabilní pedagogický sbor, tvoří ho cca 20 učitelů a dalších cca 20 pedagogických pracovníků – asistent/ka pedagoga. Učitelé a další pedagogičtí pracovníci, kteří nesplňují požadované vzdělání, jsou zaměstnáni na základě udělené výjimky buď dle platné legislativy, z důvodu dlouhodobé praxe ve speciálním školství, nebo na základě výjimky vydané ředitelkou školy z důvodu dosaženého věku, nebo nedostatku jiných pedagogických pracovníků s dosaženým potřebným vzděláním. Tito pedagogičtí pracovníci jsou vyzváni ředitelkou školy k doplnění chybějícího vzdělání a požadované vzdělání si průběžně doplňují. Asistenti pedagoga většinou splňují kvalifikační předpoklady pro výkon této funkce. Počet asistentů pedagoga stejně jako aktuální počet učitelů se odvíjí od konkrétních potřeb v daném školním roce.

Na dobré úrovni je počítačová gramotnost pedagogů, počítačovými kurzy prošli všichni pedagogičtí pracovníci a snaží se získané zkušenosti uplatnit v praxi. Pedagogové se vzdělávají i ve svých jazykových schopnostech a dovednostech v rámci studia cizího jazyka, každý z pracovníků dbá na svůj profesní růst, prochází různými odbornými vzdělávacími akcemi, aby mohli plně využít svůj potenciál ve vlastní praxi nebo k rozšíření nabídky školního vzdělávacího programu v rámci volitelných či nepovinných předmětů. Pedagogický sbor je schopný týmové práce, vzájemné komunikace a spolupráce a to nejen mezi sebou, ale i směrem k žákům a rodičům. Řízená spolupráce se projevuje především v metodické oblasti, při tvorbě a realizaci ŠVP, realizaci projektů i při řešení výchovných a vzdělávacích potřeb žáků.

Odbornost pedagogického sboru

Management školy:

Užší management školy tvoří ředitelka školy a zástupkyně ředitelky školy, které absolvovaly funkční studium pro vedoucí pedagogické pracovníky.

Širší management školy:

- výchovný poradce a preventista sociálně patologických jevů, koordinátor ŠVP a koordinátor ICT prozatím neabsolvovali studium pro výkon těchto funkcí, svoji odbornost si prozatím doplňují absolvováním odborných seminářů a krátkodobých kurzů
- koordinátor EVVO je absolventem studia pro koordinátory EVVO

Všichni pedagogičtí pracovníci si průběžně doplňují vzdělání účastí na různých zejména krátkodobých školeních a seminářích zaměřených na různé oblasti související s výchovně vzdělávacím procesem ve speciálním školství. Kolektiv pracovníků je stabilní, po odborné stránce na velmi dobré úrovni s hezkým vztahem k žákům, což přispívá k příjemnému klimatu ve škole.

Ve škole pracují speciální pedagogové, kteří spolupracují s odborníky ze SPC, PPP a dalších odborných pracovišť. Většina žáků základní školy vyžaduje 3. a 4. stupeň podpůrných opatření, žáci základní školy speciální pak vyžadují 4., popř. 5. stupeň podpůrných opatření, která jsou zajištěna zejména tomu odpovídajícím počtem žáků ve třídách, podporou asistenta pedagoga, používáním speciálně pedagogických metod ve výuce a využíváním kompenzačních pomůcek při vzdělávání a výchově žáků. Vzdělávací potřeby žáků, kteří potřebují další podporu, jsou garantovány tvorbou a plněním individuálních vzdělávacích plánů, které sestavuje třídní učitel - speciální pedagog společně s ostatními zainteresovanými na základě závěrů a doporučení pedagogicko-psychologického poradenského zařízení.

Výchovný poradce se snaží formou kariérního poradenství žákům a jejich rodičům nabídnout a pomoci vhodně vybrat další možnosti vzdělávání. Prezентuje a informuje o všech učebních oborech,

na které se mohou žáci školy přihlásit. Jeho dalším úkolem je spolupracovat a v rámci svých možností a kompetencí pomáhat řešit zákonným zástupcům výchovné a vzdělávací problémy žáků školy. Výchovný poradce spolupracuje s vedením školy a se všemi pedagogickými pracovníky ve škole.

Preventista sociálně patologických jevů sleduje klima školy. Má vytvořen Minimální preventivní program, podle kterého on i ostatní pedagogičtí pracovníci pracují s celými kolektivy nebo jednotlivci žáků na škole. Úzce spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem a s ostatními pedagogickými pracovníky. Eviduje všechny patologické jevy na škole a snaží se nalézat příčiny a jejich řešení. Má kontakt na různé organizace, které jsou mu nápomocny při řešení patologických jevů na škole. Spolupracuje také s úřady zabývajícími se zejména sociální oblastí a péčí o děti, mládež a rodiny a také centry odborné pomoci.

Metodik ICT zajišťuje bezproblémový stav počítačové sítě ve škole, společně s vedením školy vytváří plán ICT na příslušný školní rok. Metodicky vede ostatní kolegy v oblasti ICT. Doporučuje vedení školy pořízení vhodného softwaru, poté zajišťuje dle rozpočtových možností školy software určený pro výuku žáků a práci pedagogů.

Metodik EVV organizuje environmentální výchovu žáků ve škole, zpracovává plán EVV na daný školní rok. Metodicky vede ostatní kolegy v oblasti EVV, zaštiťuje vhodné programy a akce z oblasti EVV.

Žákům poskytujeme individuální logopedickou péči na základě odborné depistáže v rámci hodin řečové výchovy. Dle potřeby žáků a na základě doporučení poradenských zařízení poskytujeme žákům také další podpůrná opatření.

Projekty a spolupráce školy

Škola se zapojuje do projektů, které jsou nabízeny v průběhu školního roku, předkládá projekty, zejména regionální úrovně.

Vedení školy společně s pedagogy spolupracuje s jinými subjekty v regionu.

Úzce spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Českém Brodě a Speciálním pedagogickým centrem v Kolíně. S těmito poradenskými zařízeními spolupracuje zejména při diagnostice žáků, tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro žáky.

Škola stále rozvíjí spolupráci s Městem Český Brod, zejména účastí na akcích pořádaných Městem, partnerskými školami a poskytovateli sociálních služeb ve městě a regionu, nízkoprahovým centrem Zvonice a mateřským centrem Kostička.

S kolínským občanským sdružením Prostor a českobrodskými občanskými sdruženími LECCOS spolupracuje v oblasti prevence sociálně patologických jevů a vzdělávání pedagogických pracovníků s tematikou prevence, práce s jednotlivými žáky i skupin žáků a studentů.

Škola prozatím nespolupracuje s žádnou zahraniční školou, úzce však spolupracuje se školami a organizacemi v regionu pořádáním společných akcí nejen pro žáka, ale také pro pedagogy.

Při škole pracuje školská rada, která má 3 členy schválené zřizovatelem. Školská rada škole pomáhá zejména při vytváření a schvalování zásadních školních dokumentů a plánování strategie rozvoje školy.

Nejvýznamnějším partnerem jsou pro pedagogy školy rodiče a zákonní zástupci našich žáků. Snahou je, co nejvíce zapojit rodiče žáků do života školy. To škola realizuje zejména pořádáním dnů otevřených dveří, třídních schůzek a akcí jednotlivých tříd. V rámci evaluace školy předkládá zákonným zástupcům žáků dotazník, ve kterém mohou vyjádřit vlastní názor na fungování a představu dalšího rozvoje školy.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program Učíme se pro život 5 (dále jen ŠVP) vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu (RVP PRŠ 1) určený pro střední vzdělávání žáků v oboru vzdělávání praktická škola jednoletá.

Dává možnost získat střední vzdělání žákům s těžkým stupněm mentálního postižení případně se souběžným postižením více vadami a autismem, kteří ukončili základní vzdělávání v základní škole speciální.

Praktická škola jednoletá doplňuje a rozšiřuje žákům teoretické i praktické dovednosti získané v průběhu povinné školní docházky. Za předpokladu respektování individuálních zvláštností a schopností žáků je vzdělávací proces zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností a dosažení nejvyšší možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Poskytuje přípravu na osvojení manuálních dovedností a jednoduchých činností využitelných v oblastech praktického života, které absolventům usnadní integraci do společnosti.

Cílem vzdělávání v praktické škole jednoleté je především zvýšení kvality života absolventů, kterým se v rámci jejich individuálních schopností nabízí možnost uplatnit se přiměřeným výkonem v chráněných pracovištích a při pomocných pracích v různých profesních oblastech. Získané dovednosti mohou žáci také využít v dalším vzdělávání.

Umožňuje využití podpůrných opatření zohledňujících speciální vzdělávací potřeby žáků, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem. Podle potřeb žáků lze obsah vzdělávání rozložit do více ročníků, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo vzdělávat žáka na základě individuálního vzdělávacího plánu.

Program je realizován na základě analýzy vzdělávacích podmínek školy, respektuje tradice školy, využívá její charakteristické podmínky a reaguje na vzdělávací požadavky klientů (rodiče, žáci).

3.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program Základní školy a Praktické školy, Český Brod, Žitomířská 1359 má celkem pět varianty – Učíme se pro život 2 – ZŠsp (díl A a B), Učíme se pro život 3 - ZŠ, Učíme se pro život 4 – SŠ – 2letá praktická škola a Učíme se pro život 5 – SŠ – 1letá praktická škola. Toto členění vychází ze struktury školy, která se skládá ze základní školy, základní školy speciální a středních škol - praktické školy jednoleté a praktické školy dvouleté.

ŠVP Učíme se pro život 2 - pro vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, ŠVP Učíme se pro život 3 - ZŠ pro vzdělávání žáků základní školy bez mentálního postižení a také s vyznačenými výstupy vzdělávání pro žáky s mentálním postižením, Učíme se pro život 4 - SŠ pro střední školu - praktickou školu dvouletou a Učíme se pro život 5 - SŠ pro střední školu - praktickou školu jednoletou.

Náš školní vzdělávací program dostal název „**Učíme se pro život**“, protože převážné většině žáků jejich diagnóza bez poskytovaných podpůrných opatření stanovených v jednotlivých vzdělávacích programech neumožňuje adekvátní rozvoj osobnosti žáka. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli více zaměřit na vzdělávání a výchovu našich žáků a přípravu pro jejich budoucí život, na jejich plnohodnotné začlenění v běžném osobním i profesním životě.

Škola poskytuje vzdělání pro žáky se zdravotním postižením, umožňuje utvářet a rozvíjet klíčové kompetence žákům, kteří se nemohou pro svůj handicap vzdělávat na běžné základní škole.

Ve školní družině je zabezpečována výchova mimo vyučování. Zájmové a mimotřídní aktivity žáků jsou zajišťovány dle aktuálního zájmu žáků a jejich zákonných zástupců formou organizace nepovinných předmětů a zájmových kroužků:

- práce na počítači
- sportovní hry
- míčové hry
- rehabilitační tělesná výchova
- environmentální výchova
- sociální a osobnostní výchova
- multikulturní výchova
- taneční a pohybová výchova
- rodinná výchova
- estetická výchova
- zdravé pískání

Praktická škola jednoletá je střední školou pro žáky s mentálním postižením, s kombinovaným postižením, s autismem. Jejím cílem je naučit žáky znalostem a dovednostem, které budou v reálném životě využívat a dále rozvíjet. Tím také posílit předpoklady jejich integrace do společnosti.

Po vypracování strategie rozvoje školy byly upřesněny hlavní vzdělávací priority školy:

- Rozšířit a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání.
- Poskytovat střední vzdělání zaměřené na praktické dovednosti žáků.
- Upevňovat pozitivní mezilidské vztahy žáků.
- Rozvíjet komunikační dovednosti žáků:
  - v mateřském jazyce
  - v sociálních vztazích
  - v informačních a komunikačních technologiích
- Podporovat vytváření zdravého stylu života žáků.
- Rozvíjet u žáků schopnosti, ve kterých vynikají.
- Upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje.
- Podněcovat žáky k samostatnému řešení problémů.
- Rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků.
- Rozvíjet vnímavost, vztahy k lidem, prostředí a přírodě.
- Formovat u žáků odpovědný postoj k plnění svých povinností a respektování stanovených pravidel.
- vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci.

- Vést žáky k osvojování poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností, pro které byli připravováni pro uplatnění v chráněných pracovištích a při pomocných pracích v různých profesních oblastech.

Škola je zaměřena na:

- *další rozšiřování vědomostí, dovedností a návyků, které uplatní žáci v budoucím osobním životě* - prohlubujeme u žáků takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, zaměřit se na činnostní učení s využitím na praxi
- *zohledňování rozdílnosti rozumových a tělesných schopností žáků* - zavádíme do výuky efektivní metody, jako skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu. Umožňujeme pomoc asistentů pedagoga
- *orientování výchovně vzdělávací činnosti školy směrem k žákovi, k jeho potřebám, možnostem a zájmům* - vytváříme pro žáky takové podmínky, aby mohli co nejlépe uplatnit své schopnosti a dovednosti, všestranně se rozvinout a posílit tak možnost celoživotního vzdělávání a integrace do společnosti

Prioritou školního vzdělávacího programu je připravit žáky pro praktický život při respektování jejich individuálních vzdělávacích potřeb

<p>Vytvářet podmínky pro žáky s různým druhem postižení</p> <p>Integrace výuky jednotlivých předmětů</p>	<p>Realizovat individuální vzdělávací plány podle potřeb a schopností žáků, zařazovat různé formy a metody práce, akceptovat individuality žáka, poskytování dalších podpurných opatření dle doporučení poradenského zařízení pro jednotlivé žáky, možnost rozložení učiva do více ročníků, pomoc asistenta pedagoga.</p> <p>Pokračovat ve vytváření podmínek pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním a snažit se o jejich maximální rozvoj odpovídající jejich možnostem.</p> <p>Propojovat výuku jednotlivých předmětů, která má žákům umožnit pochopit svět v co nejširších souvislostech.</p> <p>Směřovat výuku do praktického života, zapojit žáky do práce s výpočetní technikou, posílit čtenářskou, matematickou a finanční gramotnost, rozvinout komunikaci.</p>
<p>Osobnostní a sociální výchova</p>	<p>Vést žáky k tomu, aby hlouběji porozuměli sami sobě i ostatním lidem, k toleranci, duchovním prožitkům a k zdravému životnímu stylu. Vést žáky k dodržování společenských norem za pomoci školního řádu.</p> <p>V rámci spolupráce s ostatními školami nabídnout a umožnit žákům partnerství s žáky jiných škol, prezentaci vlastních prací, vystoupení, sportovní aktivity.</p> <p>Podporovat vrstevnické vyučování.</p>
<p>Aktivní využívání volného času, environmentální výchova.</p>	<p>Motivovat žáky k aktivnímu využívání volného času, vzdělávat je v duchu environmentální výchovy a udržitelného rozvoje. Nabízet jim účast v mimoškolních akcích.</p>
<p>Rozvoj pracovních dovedností</p>	<p>Podněcovat u žáků zájem k získávání dalších pracovních dovedností, upevňovat jejich schopnosti a vytvářet podmínky pro</p>

	získání potřeby celoživotního vzdělávání. Vést žáky k získání co největší samostatnosti. Vytvářet u žáků pozitivní vztah k manuální práci a vést je k zapojení do pracovního procesu.
Multikulturní výchova	Vytvářet otevřené prostředí pro všechny žáky, učit se přijmout druhého a uvědomovat si, že všechny etnické skupiny jsou rovnocenné.
Spolupráce s rodiči a institucemi	Snažit se být školou otevřenou, dát rodičům možnost zapojit se do činnosti školy, podporovat a rozvíjet spolupráci s nimi. Spolupracovat s dalšími školami ve městě a v regionu, spolupracovat s různými institucemi.

3.2 Profil absolventa

Výsledky vzdělávání:

Absolvent praktické školy jednoleté si v rámci svých možností a individuálních schopností doplnil a rozšířil všeobecné vzdělání dosažené v průběhu plnění povinné školní docházky především v základní škole speciální, osvojil si znalosti a manuální dovednosti potřebné k výkonu jednoduchých činností a získal tak perspektivní možnost uplatnění se v různých oblastech praktického života - při pomocných pracích pro oblast služeb a výroby (např. ve zdravotnictví, v sociálních a komunálních službách, ve výrobních podnicích, v zemědělství), případně na chráněných pracovištích.

Způsob ukončení:

Vzdělávání se ukončuje závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce. Závěrečná zkouška se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů.

Dosažený stupeň vzdělání:

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání - příprava pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života.

Očekávané výstupy:

Absolvent praktické školy jednoleté dle svých možností s ohledem na handicap:

- rozšířil si a prohloubil poznatky získané v základním vzdělávání obsažené ve školním vzdělávacím programu
- rozvíjí své komunikační dovednosti, dokáže se v rámci svých možností vyjadřovat ústní či jinou alternativní formou, rozumí smyslu sdělení
- naslouchá druhým a adekvátně reaguje na jejich sdělení
- plní stanovené povinnosti, dodržuje vymezená pravidla, je schopen spolupráce
- respektuje práci vlastní i druhých
- rozvíjí své tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti
- rozvíjí své osobnostní kvality, dodržuje morální zásady, orientuje se v základních mravních hodnotách, respektuje základní pravidla společenského chování
- rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky

- chápe význam dodržování zdravého životního stylu, váží si svého zdraví i zdraví jiných, dovede se podílet na ochraně životního prostředí
- osvojil si základní pracovní dovednosti, návyky a pracovní postupy potřebné v každodenním životě i v budoucích pracovních činnostech
- zná zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce
- je motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností

Možnosti pracovního uplatnění absolventa:

Absolventi praktické školy jednoleté se mohou v rámci svých možností a individuálních schopností uplatnit přiměřeným výkonem při pomocných pracích ve zdravotnictví, v sociální péči a službách, ve výrobních podnicích, v zemědělství, případně v chráněných pracovištích.

Vstupní předpoklady žáků:

Praktická škola je určena žákům s mentálním postižením, autismem a vícečetným postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;
- povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání ani základy vzdělání;
- základní vzdělávání na základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy.
-

Praktická škola jednoletá je určena chlapcům i dívkám.

Zdravotní požadavky:

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různými druhy a s různou mírou závažnosti zdravotního postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou na žáky stanoveny požadavky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

Délka vzdělávacího programu a forma studia:

1 rok studia (s možností rozložení učiva do více let)

denní studium

Pojetí a cíle vzdělávacího programu:

Nově formulované úkoly vzdělávání kladou důraz na rozvíjení všech stránek osobnosti žáků tak, aby lépe porozuměli světu, v němž žijí, získali znalosti a dovednosti důležité pro život a našli své místo ve společnosti. Vzdělávání v praktické škole umožňuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, plynoucími ze snížené úrovně jejich rozumových schopností a žákům s více vadami doplnění a rozšíření všeobecného vzdělání dosaženého v průběhu plnění povinné školní docházky a osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních jednoduchých činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě.

Ve vzdělávacím programu je v souladu s individuálními potřebami a možnostmi žáků kladen důraz zejména na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, základní orientaci v celospolečensky závažných problémech, kultivaci osobnosti, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení předpokladů sociální integrace žáků.

Charakteristika vzdělávacích oblastí:

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Tato oblast rozvíjí u žáků komunikativní funkci jazyka především osvojením a správným používáním ústní i písemné podoby spisovného jazyka a rozvíjení čtenářské gramotnosti. Zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem, psaní. Vzdělávací obsah vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Český jazyk a literatura**.

Vzdělávací oblast **Matematika** se realizuje vzdělávacím okruhem **Matematika**. Hlavním úkolem je upevnit a prohloubit matematické znalosti a dovednosti podle mentální úrovně žáků a jejich individuálních zvláštností. Ve výuce si žáci zdokonalují numerické řešení úloh z paměti i pomocí kalkulátoru, rozvoj logického myšlení, prostorovou představivost. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích a v odborné praxi.

Vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** má za úkol naučit žáky pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je realizována vzdělávacím oborem Informatika. Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat je ve všech vzdělávacích oblastech a oborech a využívat je v praktickém životě. Vzdělávací oblast je realizována v předmětu **Informatika**.

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má nezastupitelnou roli v přípravě žáka na soukromý i společenský život. Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má komplexní charakter. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Umožňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k rozvíjení dovedností pro praktický život. Vzdělávací obsah je zaměřen na tvorbu humánních mezilidských vztahů v rodině, na pracovišti i v širším společenském kontextu. Zahrnuje vzdělávací okruh **Společenskovědní základy**, který se zaměřuje na formování jedince po stránce mravní, estetické, citové i volní tak, aby jeho začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Vzdělávací oblast je realizována v předmětu **Věcné učení**.

Vzdělávání v oblasti **Umění a kultura** přináší umělecké osvojení světa. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčí činnosti, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl. Vzdělávací oblast Umění a kultura obsahuje tři vzdělávací okruhy: **Výtvarná výchova** a **Hudebně pohybová výchova** a **Dramatická výchova**.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky chápat jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody a základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacím okruhu **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Jako alternativa u žáků se zdravotním omezením může být zařazena **Zdravotní tělesná výchova**.

Vzdělávací oblast **Odborné činnosti** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí, která vede k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon praktických činností. Tato vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací okruhy **Rodinná výchova**, **Práce v domácnosti** a **Praktické činnosti**, které si škola zvolila podle své profílace.

Oblast praktických dovedností předpokládá využití netradičních forem výuky – nácviku praktických činností, situačních her, využívání poznatky a zkušeností z jiných oblastí. Výuka předmětů Rodinná výchova, Práce v domácnosti a Pracovní činnosti poskytuje žákům základní znalosti z uvedených oblastí. Stěžejním úkolem je však osvojení manuálních dovedností potřebných k výkonu jednoduchých činností v profesním i osobním životě žáků.

Organizace výuky:

Příprava žáků je organizována jako jednoleté denní studium a poskytuje přípravu pro výkon stanoveného okruhu činností. Vzhledem k speciálním vzdělávacím potřebám žáků je vhodné organizovat výuku tak, aby odpovídala psychickým i tělesným schopnostem žáků a respektovala jejich individuální zvláštnosti. Žáci mohou být dle organizačních podmínek a potřeb žáků zařazováni ve výuce některých předmětů do skupin dle různých kritérií, tj. dle druhu postižení, věku, pohlaví, mohou být zařazováni do skupiny se žáky střední školy – praktické školy dvouleté.

3.3 Výchové a vzdělávací strategie školy

Strategie, vedoucí k rozvíjení a naplňování klíčových kompetencí, jsou uplatňovány všemi pedagogy (společně upřednostňované postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků). Zohledňují specifické potřeby žáků s mentálním postižením, kombinovanými vadami, odlišné postupy a metody práce s těmito žáky a rozdílnou úroveň rozumových schopností jednotlivých žáků v rámci školy i jednotlivých tříd.

Rozvíjení klíčových dovedností musí vycházet ze vzdělávacích a výchovných předpokladů (možností) a osobních dispozic žáků připravujících se v praktické škole. Za žádoucí se považuje zejména posilování komunikativních, personálních a interpersonálních dovedností, a to jak ve všeobecně vzdělávací, tak i v praktické složce vzdělávání. Klíčové dovednosti získané prostřednictvím vzdělávání mají umožnit žákům přizpůsobivěji reagovat na společenský vývoj a vytvářejí předpoklady pro uplatnění žáků v občanském i v pracovním životě.

Dané klíčové kompetence jsou realizovány a rozvíjeny v jednotlivých předmětech dle aktuálních potřeb žáků tak, aby byly v souladu s individuálním přístupem, který žáci potřebují. K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, pedagogičtí pracovníci se snaží uplatňovat tyto společné postupy:

3.2 Výchové a vzdělávací cíle a strategie

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- klademe důraz na individuální přístup k žákům, zohledňujeme jejich úroveň a míru znevýhodnění a v souladu s tím žáky hodnotíme, sestavujeme žákům individuální vzdělávací plány
- používáme postupy a metody práce, které podporují zvědavost žáka (hry, názorné demonstrace, skupinová práce, projekty, dialog atd.)
- vedeme žáky k samostatnosti, umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podnětujeme jejich tvořivost
- nabízíme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů, učíme žáky je využívat - knihovna, Internet, počítače, periodika, exkurze
- ovlivňujeme žáky vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu
- v případě potřeby umožňujeme žákům rozložení učiva do více ročníků

- zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života a v praktických činnostech jim umožňujeme ověřovat si získané poznatky a dovednosti
- využíváme při výuce počítačové výukové programy
- vedeme žáky k rozvoji komunikačních dovedností, rozvíjíme dle možností jejich čtenářskou a matematickou gramotnost
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky vlastní práce (podílet se na výzdobě školy, výstavky, veřejná prezentace apod.)
- umožňujeme žákům srovnávání svých vědomostí, dovedností a schopností s ostatními, vedeme žáky k sebehodnocení
- zařazujeme diferencované činnosti odpovídající výkonnosti žáků
- hodnotíme žáky formou zpětné vazby a kladného hodnocení, posuzujeme žáky podle individuálního pokroku a zlepšení

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vedeme žáky k řešení problémových situací z praktického života, podněcujeme je k tvořivému myšlení
- směřujeme žáky k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů, uplatňujeme mezipředmětové vztahy
- zařazujeme nové formy vyučování, praktická cvičení a činnosti do vyučovacího procesu
- podporujeme práci ve skupinách a spoluúčast žáků na postupech a řešeních
- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme prostor ke sdělování vlastních problémů
- umožňujeme žákům otevřeně se vyjadřovat k problémům kolektivu a navrhnout společná řešení
- informačními vzory a dramatizací vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí a vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme žákovo sebevědomí a důvěru v sama sebe,
- umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení
- Vedeme žáky k uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- Při všech aktivitách bereme v potaz individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a s dospělými
- Využíváme a rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.)

- Pomocí všech prostředků a speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu žáků (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní i aktivní slovní zásoby)
- umožňujeme žákům alternativní způsob komunikace
- žákům poskytujeme dostatečný prostor k vyjádření
- učíme je naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů a otázek
- podporujeme u žáků práci s informacemi z různých zdrojů (ústních, mediálních)
- při besedách a diskusích umožňujeme žákům komunikovat a zadávat ústní i písemné dotazy, podněcujeme je k vyjadřování svých názorů a postojů
- skupinovou prací vedeme žáky k minimalizaci komunikačních bariér a odlišností
- vytváříme přátelské vztahy ve třídě i mezi třídami a tím se snažíme odstraňovat nežádoucí projevy komunikace mezi žáky
- podporujeme rozvoj vyjadřovacích prostředků u žáků, učíme je komunikovat na úřadech, u lékaře, v obchodě, v rodině bez strachu a studu

Kompetence sociální a personální:

- Vytváříme bezpečné prostředí, atmosféru tolerance, porozumění, klidu, přátelství a pochopení
- vedeme žáky k respektování a toleranci ostatních, přátelskými vztahy ve třídě vedeme žáky k uvědomění si nezbytnosti pomáhat mladším, slabším a méně nadaným spolužákům
- máme jasně stanovená pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce a vyžadujeme jejich dodržování, jednoznačným výkladem těchto pravidel učíme žáky přijímat důsledky vlastních rozhodnutí,
- zařazujeme do vyučování situační, sociální a kolektivní hry
- podporujeme metody kooperativního učení, skupinové práce, spolupráce v týmu, vrstevnické spolupráce
- formou besed a projekty seznamujeme žáky s rizikovými projevy chování
- Vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě a kulturním a etickým hodnotám
- Vedeme citově nevyzrálé žáky k uvědomění nutnosti „dříve myslet a až poté jednat“, schopnosti orientovat se ve vlastním citovém životě a vztazích

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k důslednému dodržování pravidel chování ve třídě a ve škole
- připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, učíme je uplatňovat jejich práva a povinnosti
- otevřeným a přátelským školním klimatem vyvracíme nebezpečí rasismu
- Směřujeme žáky k pochopení základních potřeb zdravého vývoje člověka

- Vytváříme a upevňujeme poznatky a dovednosti žáků v oblasti péče o zdraví, včetně zdůraznění nutnosti prevence
- Motivujeme žáky vhodným prostředím (účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě) a vzory chování
- Organizujeme denní režim ve prospěch žáků (časový rozvrh, obsahová náplň)
- Podporujeme zdravý stravovací a pitný režim
- Zařazujeme pohybové relaxační přestávky, poskytujeme dostatečnou nabídku pohybových aktivit
- Vychováváme žáky ke zdravému životnímu stylu bez závislostí (tabák, alkohol a další drogy), nacvičujeme umění odmítnutí
- Důsledně postihujeme projevy šikany, násilí, záškoláctví a dalšího patologického chování a posilujeme prevenci těchto jevů
- Sledujeme a podporujeme dobré interpersonální vztahy žáků - úctu, sounáležitost, uznání, respektování individuálních rozdílů
- Vedeme žáky k pochopení principů a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti
- Vštěpujeme žákům normy chování k ostatním lidem, schopnost přijmout je za své a uplatňovat je v praktickém životě
- Rozvíjíme u žáků toleranci jiných kultur a etnik - porozumění a pochopení (tolerování) odlišného způsobu života a vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, národností a skupin (evropská integrace)
- Vychováváme žáky k ohleduplnosti vůči starým, nemocným a handicapovaným lidem
- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich práci a činy
- projekty a školními akcemi v přírodě vedeme žáky k pochopení zdravého způsobu života, ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní:

- Poskytujeme žákům prostor k poznání a reálnému posouzení svých možností, schopností, zájmů a jejich využití při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- Vytváříme funkční systém informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace
- Vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků, dokončení a hodnocení práce
- Na základě získaných základních zkušeností rozvíjíme schopnost samostatné i kolektivní práce, nabízíme žákům možnost volby postupů a úkolů

- Seznamujeme žáka s nástroji, pomůckami a nářadím pro běžné domácí použití
- Při všech pracovních činnostech vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce, hospodárnému využívání materiálu a správnému užívání svěřených nástrojů a prostředků
- Umožňujeme diferencované výkony dle individuálních schopností žáků, výsledky manuální činnosti žáků hodnotíme podle individuálních schopností, úrovně motoriky a míry handicapu
- Výuku vhodně doplňujeme praktickými exkurzemi a návštěvami jiných škol (SOU, OU), a tak u nich vytváříme reálnou představu o učebních oborech a možnostech vlastního uplatnění
- Poskytujeme žákům prostor, aby si samostatně hledali vhodné metody a postupy práce
- Motivujeme žáky k další činnosti tím, že se budou sami podílet na výzdobě školy
- Opakovaně žáky seznamujeme se základy bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování
- Odhalujeme a podporujeme jejich přednosti a využíváme je při motivaci k rozhodování o budoucím povolání, nebo studiu, budujeme u žáků zájem o profesní uplatnění
- Seznamujeme žáky s institucemi spojenými s pracovním trhem
- Vysvětlujeme žákům nutnost celoživotního vzdělávání, jehož základem je úspěšné zvládnutí střední školy

Odborné kompetence

Kompetence dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

- průběžně vedeme žáka k dodržování zásad bezpečnosti práce, hygienických předpisů a předpisů požární ochrany
- Vedeme žáky k udržování pořádku na pracovišti, k předcházení nebezpečí úrazu
- Seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti práce, vysvětlujeme přiměřeným způsobem právní předpisy z oblasti BOZP, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech
- Důsledně dbáme na dodržování hygienických předpisů – opakovaně je žákům vysvětlujeme a zdůrazňujeme jejich důležitost
- Dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- Poukazujeme na následky nedodržení předpisů – na příkladech a názorných ukázkách je seznamujeme s možným nebezpečím - modelové situace, filmy atd.
- Dbáme na používání osobních ochranných prostředků žáky i učiteli – učíme žáky rozpoznat, jaké osobní ochranné pomůcky by mohli použít a používat je, klademe důraz na správný vzorec chování a jeho dodržování i v osobním životě
- Budujeme pro žáky bezpečné pracovní prostředí a vybízíme je ke spolupráci na jeho tvorbě, ohlášení nedostatků a podobně.
- Používáme názorné pomůcky a metody postupné náročnosti, stálého opakování

Kompetence kvality práce, výrobků a služeb:

- Seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním
- Opakovaně seznamujeme žáky se stanovenými normami a předpisy, trváme na jejich důsledném dodržování
- Manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu
- Postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku
- Postup práce žákům názorně předvedeme a dílčími kroky je vedeme k jeho dodržování
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci
- Učíme žáky samostatnosti v rozhodování, k plánování a rozložení činnosti
- Vedeme žáky k dokončení činnosti, k vlastnímu hodnocení a hodnocení práce a výkonu druhých
- Používáme jednotné a srozumitelné pokyny
- Průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků, práci podle návodu či za pomoci druhé osoby
- Vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy při práci s různým materiálem, volbu vhodného materiálu a pracovní nástroje
- Vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu, kontrole a hodnocení svého výrobku nebo činnosti
- Umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce - třídní a školní výstavky, dárečky pro rodiče atp.
- Podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru
- Nacvičujeme vzájemnou pomoc a spolupráci při pracovních činnostech

Kompetence ekonomického jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje:

- Vedeme žáky k vážení si práce své i druhých
- Vysvětlujeme žákům význam, účel a užitečnost vykonávané práce
- Seznamujeme žáky s finančním a společenským ohodnocením jejich profese, a základy finanční gramotnosti (mzda, daně, zdravotní a sociální pojištění, spoření, půjčky, dluhy)
- Podněcujeme žáky k péči o životní prostředí, upozorňujeme je i na to, že je třeba při pracovní činnosti brát ohled na její vliv na životní prostředí
- Učíme žáky nakládat správně s materiály, energiemi a odpady
- Vytváříme stereotypy ekologického chování, procvičujeme je v modelových situacích

- Aplikujeme naučené sociální dovednosti v běžném životě (třídění odpadu, nakládání s chemickými prostředky, osobní ochranné prostředky)
- Nacvičujeme přivolání pomoci v případě nebezpečí
- Zapojujeme žáky do ekologických soutěží
- Nabízíme žákům propagační materiály o ochraně životního prostředí, pracujeme s výukovými filmy z této oblasti

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola poskytuje střední vzdělání žákům s těžkým mentálním postižením, případně mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, žákům s autismem, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením
- povinnou školní docházku v základní škole speciální
- povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání
- základní vzdělání v základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy

V praktické škole jednoleté se vzdělávají žáci s různou mírou závažnosti rozličných zdravotních postižení. Vzhledem k tomu musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou stanoveny požadavky na žáky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

ŠVP je postaven tak, aby zpřístupnil vzdělávání co nejširšímu spektru žáků:

- bere v úvahu zdravotní způsobilost žáků a stupeň zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění
- navazuje úzkou spolupráci se sociálními partnery a motivuje žáky k hledání možností dalšího uplatnění v pracovním procesu
- využívá všech podpůrných opatření při vzdělávání
- uplatňuje principy diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, metod a forem vzdělávání
- využívá alternativních forem vzdělávání
- umožňuje úpravy vzdělávacího programu (délka studia učební plány, vzdělávací obsah, organizaci výuky)
- upravuje výsledky vzdělávání tak, aby byly pro žáky reálné a splnitelné v rámci jejich možností, a těmto výsledkům přizpůsobit i výběr učiva

- nastavena je také spolupráce se SPC, PPP a dalšími odborníky, s ostatními školami podobného zaměření, s občanskými sdruženími
- umožňuje obsah vzdělávání rozložit do více ročníků, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo vzdělávat žáka na základě IVP
- zohledňuje druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání a v praktických činnostech
- podporuje zájem žáků směřující k následnému sociálnímu a profesnímu uplatnění

Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole:

- bezbariérová budova
- možnost snížení počtu žáků ve třídách
- diferenciací a individualizací vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky přizpůsobené individuálním potřebám žáka
- náhradní formy komunikace
- odborná výuka předmětů speciálně pedagogické péče a uplatňování odpovídajících učebních stylů
- zohlednění druhu, stupně a míry postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků,
- podporování nadání a talentu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářením vhodné vzdělávací nabídky
- zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- působení asistenta pedagoga v případě potřeby a v souladu s právními předpisy

Naše škola je primárně určena pro výchovu a vzdělávání žáků s handicapem. U nemalé části žáků je k mentálnímu postižení přidružen ještě další handicap – smyslový, tělesný, vada řeči, porucha autistického spektra. Výuka těchto žáků probíhá podle individuálního vzdělávacího plánu, který je zpracován na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení příslušného poradenského zařízení. Individuálním potřebám žáka jsou přizpůsobeny formy a metody výuky, materiální a prostorové vybavení školy. Plnění individuálního vzdělávacího plánu je pravidelně konzultováno na pedagogických radách, s pracovníky poradenského zařízení, se zákonnými zástupci žáků a plán je podle potřeby upravován.

U žáků s přidruženým smyslovým postižením využíváme metodického vedení příslušného speciálně pedagogického centra. Péči o tyto žáky zajišťujeme užíváním speciálních pomůcek, které usnadní dětem jejich celkovou orientaci v okolí. Jedná se např. o speciálně upravené PC programy, čtecí lupy, vhodné osvětlení pracovní plochy, pomůcky pro rozvoj všech druhů smyslového vnímání, pomůcky usnadňující komunikaci s okolím.

Žákům s tělesným postižením je zajištěn bezbariérový přístup do školy. Celé vnitřní prostředí školy včetně hygienického zařízení je rovněž bezbariérové a uzpůsobené pohybu žáků s tělesným handicapem. Ve třídách mají žáci možnost užívat speciálně upravený nábytek (židle, pracovní stoly), který zajistí jejich lepší stabilizaci.

Další skupinou žáků s kombinací postižení tvoří žáci s autismem. Základ péče o tyto žáky tvoří struktura činností v prostoru i čase. Pro usnadnění komunikace s okolím vedeme žáky k používání odpovídajícího komunikačního systému (obrázky, piktogramy, komunikační tabulky, výměnný obrázkový komunikační systém). Rozvoj mluvené řeči je kromě běžné výuky podporován i individuální logopedickou péčí. Učební pomůcky jsou pedagogem připravovány přímo pro individuální potřeby konkrétního žáka. Výuce žáků s autismem je uzpůsobeno i prostředí školy a třídy – speciálně upravené koutky pro individuální výuku, samostatnou práci žáků, relaxaci, jídlo apod. Metodickou pomoc při práci s těmito žáky nám poskytuje SPC Kolín, popř. jiné poradenské zařízení dle volby zákonných zástupců žáků. Další náměty pro práci s žáky s poruchou autistického spektra získávají pedagogové na seminářích a studiem odborné literatury.

Škola je vybavena různými typy polohovacích vaků, polštářů a kostek, relaxačním kuličkovým bazénem, masážními pomůckami apod. Odbornost při práci s těmito žáky si pedagogičtí pracovníci doplňují účastí na různých seminářích a kurzech.

Pro žáky se závažným postižením řeči hledáme vhodné formy alternativní či augmentativní komunikace. Využíváme piktogramy, komunikační tabulky, speciální počítačové programy (např. Brepta, Altík). Práce pedagogů je doplněna o individuální logopedickou péči.

Nemalou péči věnujeme žákům s poruchami chování. Tito žáci procházejí periodickým vyšetřením SPC, na jejich základě jsou přijímána aktuální opatření vzhledem k vývoji poruchy. Vedle třídních učitelů, kteří navrhují veškerá výchovná a vzdělávací opatření, ve škole působí výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří s těmito žáky systematicky pracují a podílejí se na vypracování individuálních vzdělávacích plánů a úzce spolupracují se školním poradenským zařízením, popřípadě vyhledávají kontakty na další odborná pracoviště. Tyto informace vyhodnocují a předávají zákonným zástupcům.

Z dalších způsobů práce s žáky s různým typem kombinovaného postižení užíváme například pobyt v multisenzorické místnosti snoezelen, práci s dotykovými tablety, s dotykovými monitory počítačů.

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním

Obsah vyučovacích předmětů se přizpůsobuje vzdělávání žáků v souladu s jejich speciálními vzdělávacími potřebami, možnostmi a zdravotním stavem, při současném využití vhodných kompenzačních a didaktických pomůcek, speciálních učebnic, výukových programů apod.

Z důvodu zdravotního postižení nebo jiného znevýhodnění se uplatňuje při vzdělávání těchto žáků kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností a při zlepšování sociální komunikace žáků, u nichž vzdělávání za použití běžných didaktických metod nepřináší potřebný efekt.

Při zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním uplatňujeme tyto zásady:

- respektujeme individuální potřeby žáka
- zohledňujeme druh postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání
- spolupracujeme se zákonnými zástupci, se školskými poradenskými zařízeními, s lékaři
- zpracováváme individuální vzdělávací plány (IVP)

Na vypracování individuálních vzdělávacích plánů se podílí třídní učitel, vyučující příslušných předmětů. Jeho platnost je jeden rok. Individuální vzdělávací plán vychází z vyšetření a doporučení

PPP nebo SPC. IVP je zpracován na základě platných učebních dokumentů a respektuje potřeby žáka. Zákonný zástupce i PPP vyjadřují souhlas se způsobem zpracování individuálního vzdělávacího plánu.

Obsah individuálního vzdělávacího plánu: základní údaje o žákovi, závěry vyšetření a doporučení z odborného pracoviště, konkrétní cíle, organizace výuky, forma zadávání úkolů, způsob klasifikace, nezbytné kompenzační pomůcky, učebnice, organizace speciálně pedagogické a psychologické péče, způsob spolupráce se zákonnými zástupci, podíl žáka na řešení problémů, popis projevů žáka ve škole.

Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Někteří žáci školy pocházejí se sociokulturně znevýhodněného prostředí nebo jsou jinak sociálně znevýhodnění. Cílem naší výchovně vzdělávací práce je jejich úspěšná integrace do majoritní společnosti s důrazem na ochranu a zachování jejich minoritní kultury. Snahou integrace těchto žáků je i vytváření příznivého společenského klimatu ve třídě a ve škole.

Stejně jako ostatním žákům, je i žákům sociálně znevýhodněným věnována speciálně pedagogická péče s důrazem na individuální přístup.

Při vzdělávání těchto žáků volíme takové metody a formy práce, které vedou k utváření zejména pracovních a společenských návyků, umožňujeme jim orientaci na trhu práce a klademe důraz na osvojení základních uživatelských dovedností při práci na PC.

Žákům se sociálním znevýhodněním je nabízena bohatá mimoškolní činnost ve formě pravidelných kroužků organizovaných školou, jednorázových akcí v době mimo vyučování (spaní ve škole, keramická dílna, návštěva sportovních akcí, společné aktivity mimo třídu a školu, výlety), čímž je vedeme ke smysluplnému a vhodnému využití volného času a předcházení nežádoucích společenských jevů. Sebevědomí těchto žáků se snažíme zvyšovat účastí na různých soutěžích.

Při zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním uplatňujeme tyto zásady:

- respektujeme individuální potřeby žáka
- zohledňujeme minoritní zvyky a kulturu
- úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními, sociálními pracovníky, neziskovými organizacemi, policií
- v případě potřeby zpracováváme individuální vzdělávací plány (IVP)
- nabízíme žákům rozmanitý výběr mimoškolních činností
- předcházíme sociálně patologickým jevům
- utvrzujeme u žáků základní hygienické a společenské návyky
- zvyšujeme sebevědomí žáků účastí v nejrůznějších soutěžích
- podporujeme žáky v dalším vzdělávání

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Žáci, kteří jsou mimořádně nadaní sportovně, hudebně a výtvarně mají možnost své nadání rozvíjet v zájmových kroužcích, které škola organizuje.

V rámci výuky je zařazována práce v diferencovaných skupinách podle nadání žáka. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání.

V případě nesprávně zařazeného žáka (mimořádně nadaného) do naší školy, může být žák přeřazen do jiného vzdělávacího programu na základě návrhu školského poradenského zařízení.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí vzdělávání v praktické škole. Jsou důležitým formativním prvkem, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají dále rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy školou zvolených průřezových témat se prolínají vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Proto jsou průřezová témata daná RVP PRŠ 1 realizována především formou začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů.

Pro větší propojenost a účinnost jsou realizována i jinými formami výuky, jako jsou projekty, exkurze, besedy, soutěže apod.

Zařazení jednotlivých průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivé tematické okruhy jsou uvedeny v tabulkách vyučovacích předmětů.

Zařazení průřezových témat je důležité pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, protože mají silný výchovný aspekt a pomohou v osobním a charakterovém rozvoji žáků. Obsahová náplň zvolených průřezových témat je přizpůsobena schopnostem a možnostem žáků vzdělávaných v praktické škole jednoleté a navazuje na průřezová témata v základním vzdělávání. Svým výchovným zaměřením a obsahem se promítají do vzdělávacích oblastí a pomáhají je doplňovat a propojovat. Z nabízených průřezových témat si škola do vzdělávání žáků **vybrala dvě průřezová témata**, která korespondují se vzdělávacím obsahem vzdělávacích oblastí a oborů RVP PRŠ 1.

Seznam zvolených průřezových témat a použité zkratky:

▪ Osobnostní a sociální výchova	OSV
▪ Člověk a životní prostředí	ČŽP

Vysvětlivky ke zkratkám:

INT – integrace do vyučovacího předmětu

J – jiná forma (projekt, exkurze, beseda, výstava, soutěž)

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti, je prakticky zaměřené a má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti s ohledem na jeho specifika a možnosti.

Průřezové téma se prolíná celým vyučovacím i životním procesem. Osobnostní a sociální výchova pomáhá žákům s ohledem na jejich specifika a možnosti rozvíjet jejich osobnost, vlastnosti, postoje, sebeúctu, sebedůvěru a přebírat zodpovědnost za své jednání v různých situacích denního života i při práci. Klade důraz na získávání praktických dovedností, hledání cesty k životní spokojenosti založené na dobrých mezilidských vztazích především prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, k udržení psychického zdraví (psychohygieně) a vzájemné komunikaci.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- utváření pozitivních postojů a porozumění sobě samému a druhým;
- rozvíjení sebedůvěry, regulace nežádoucích projevů vlastního chování a účelnému prezentování se v různých situacích;

- utváření dobrých mezilidských vztahů a rozvíjení dovednosti dobré komunikace;
- rozvíjení dovedností pro vzájemnou spolupráci a pomoc a uvědomování si její hodnoty;
- rozvíjení základních specifických dovedností pro zvládnání různých sociálních situací;
- akceptování různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby.

Tematické celky průřezového tématu:

Tematickými celky Osobnostní a sociální výchovy jsou **Osobnostní rozvoj** a **Sociální rozvoj**.

Pro jejich realizaci začleňujeme do výuky témata, která reflektují aktuální potřeby žáků. Uvedená témata se uskutečňují zařazováním praktických metod výuky, prostřednictvím vhodných sociálních her, cvičení a modelových situací.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a koncentrace; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro celoživotní učení;
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo; můj vztah k sobě samému;
- **Seberegulace a sebe organizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání; zvládnání zátěžových a krizových situací; organizace vlastního času (harmonogram dne);
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a k druhým lidem; dovednosti zvládat stresové situace (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích; rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu.

Sociální rozvoj

- **Poznávací schopnosti** – cvičení pozorování; vzájemné poznávání se ve skupině (ve škole, v zaměstnání, poznávání dalších lidí), nácvik schopností rozeznat nebezpečí a rizikové situace; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem;
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy ve skupině/třídě (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se);
- **Komunikace** – dovednosti pro sdělování; verbální i nonverbální komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přání, přesvědčování); řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, sebe prezentace, žádost apod.; odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace.

Osobnostní a sociální výchova

Přínos průřezového tématu k naplnění cílů vzdělávání:

- směřuje k porozumění sobě samému i druhým a napomáhá k zvládnání nežádoucích forem vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
- rozvíjí dovednosti komunikace a vzájemné spolupráce a vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- umožňuje získat sociální dovednosti při řešení různých situací
- vede k akceptaci různých typů lidí názorů a přístupů k řešení problémů

- pomáhá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- přispívá k primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby

Průřezové téma osobnostní a sociální výchova je jednou z priorit ve vzdělávání na škole, proto je pro její realizaci ponechán dostatečný prostor. Je realizována integrací do vyučovacích předmětů, popřípadě i jinými formami vzdělávání.

Osobnostní rozvoj	1. ročník
Rozvoj schopnosti poznávání	INT – Český jazyk a literatura INT – Praktické činnosti
Sebepoznání a sebepojetí	INT – Výchova ke zdraví INT – Praktické činnosti
Seberegulace a sebe organizace	INT – Základy společenských věd INT – Dramatická výchova
Psychohygienu	INT – Tělesná výchova, Zdravotní tělesná výchova INT – Výchova ke zdraví INT – Rodinná výchova

Sociální rozvoj	1. ročník
Poznávací schopnosti	INT – Výtvarná výchova INT – Hudební a dramatická výchova INT – Praktické činnosti INT – Výchova ke zdraví
Mezilidské vztahy	INT – Základy společenských věd INT – Rodinná výchova INT – Dramatická výchova INT – Praktické činnosti
Komunikace	INT – Český jazyk a literatura INT – Dramatická výchova INT – Tělesná výchova INT – Praktické činnosti

Člověk a životní prostředí

Toto průřezové téma přispívá k přípravě žáků k jednání a myšlení v souladu s principy udržitelného rozvoje. Učí je pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí.

Umožňuje sledovat a uvědomovat si vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti, ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci tohoto průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje toto průřezové téma utváření integrovaného pohledu. Učí žáky pozorovat a citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si dovedností a návyků odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky jedince. Zdůrazňuje pochopení základních přírodních zákonitostí a souvislostí. Dotýká se problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. Prostřednictvím konkrétních aktivit ve prospěch životního prostředí umožňuje poznávat význam různých pracovních činností ve vztahu k životnímu prostředí. Vede žáky k účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáka. Vede k poznání důležitosti péče o přírodu a poukazuje na vlivy lidských činností na prostředí.

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Tematické celky průřezového tématu

Člověk a životní prostředí je členěno do tematických celků – **Ekosystémy** a **Vztah člověka k prostředí**, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy

Vzájemné vztahy organismů a prostředí; struktura a funkce ekosystémů; základní podmínky života; ochrana přírody; les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, způsob hospodaření, jejich okolí); změny okolní krajiny vlivem člověka; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním

hospodářstvím, důležitost pro krajinou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo (město – vesnice, odlišnosti jejich funkce); kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí

Vztahy člověka k prostředí, k nejbližšímu okolí (aplikace na místní podmínky); vliv prostředí na lidské zdraví; principy udržitelnosti rozvoje; aktuální ekologické problémy; naše obec (přírodní zdroje, jejich původ a způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, řešení odpadového hospodářství, vliv jednání lidí na prostředí); lokální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví).

Ekosystémy - Les - Pole - Louka - Vodní zdroje	INT – Společenskovědní základ INT – Praktické činnosti J- Cvičení v přírodě, Lesní stezka
Ekosystémy - Lidská sídla - Kulturní krajina	INT – Společenskovědní základ INT – Rodinná výchova J- Cvičení v přírodě, Lesní stezka

Vztah člověka k prostředí	
Naše obec	INT – Společenskovědní základ
Náš životní styl	INT – Výchova ke zdraví INT – Společenskovědní základ INT – Rodinná výchova
Lokální ekologické problémy a jejich řešení	INT – Společenskovědní základ INT – Praktické činnosti
Prostředí a zdraví	INT – Výchova ke zdraví
Nerovnoměrnost života na Zemi	INT – Společenskovědní základ

4. UČEBNÍ PLÁN

	Vzdělávací oblast	Vzdělávací okruh	Vzdělávací předmět	Počet hodin celkem	Disponibilní časová dotace
1.	Jazyková komunikace	Jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3 + 0	0
2.	Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	2 + 0	0
3	Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1 + 0	0
4.	Společenskovědní základ	Společenskovědní základ	Věcné učení	1 + 1	1
5.	Umění a kultura	Hudebně pohybová výchova	Hudebně pohybová výchova	1 + 0	0
6.		Dramatická výchova	Dramatická výchova	0 + 1D	1
7.		Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1 + 0	0
8.	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1 + 0	0
9.		Tělesná výchova	Tělesná výchova	2 + 1D	1
10			Zdravotní tělesná výchova		
11	Odborné činnosti	Rodinná výchova	Rodinná výchova	3 + 0	0
12		Práce v domácnosti	Práce v domácnosti	3 + 3D	3
13		Praktické činnosti	Praktické činnosti	6 + 0	0
	Minimální časová dotace + disponibilní časová dotace (D)			24 + 6D	6
	Celkem povinná časová dotace (PČD)			30	

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou 3 hodiny.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- exkurze, školní výlety
- vycházky
- projektové dny

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura je rozdělen do třech tematických okruhů:

- Český jazyk – jazyková výchova
- Komunikativní a slohová výchova
- Literární výchova

Obecné cíle:

Vzdělávací oblast Jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazykové vzdělávání v českém jazyce vede žáky k srozumitelnému jazykovému projevu a podílí se na jejich celkovém rozvoji. Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační dovednosti žáků, užívat jazyk jako prostředek k dorozumívání, k rozvíjení čtenářské gramotnosti, k přijímání a sdělování informací. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Dále

žáky učí zvyšovat kvalitu písma, rychlost psaní a zdokonalovat úpravu jejich psaného textu. Jazykové vzdělávání se současně podílí na rozvoji sociálních dovedností žáků.

Charakteristika učiva:

Český jazyk a literatura je teoretický předmět. Výuka českého jazyka a literatury přímo navazuje na poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí a upevňuje. Učivo v jednotlivých ročnících je rozděleno do tematických celků a je proporcionálně sestaveno ze tří oblastí – jazyková výchova, sloh, literatura.

- Jazyková výchova – Žáci využívají jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života. Osvojují si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů.
- Komunikativní a slohová výchova – Žáci se učí srozumitelnému vyjadřování a formulování vlastních požadavků. Získávají poznatky obsahově související s profesní přípravou a praktickými činnostmi.
- Literární výchova – Žáci si rozvíjejí základní literární poznatky. Prostřednictvím literatury jsou rovněž rozvíjeny čtenářské, vyjadřovací a tvůrčí schopnosti žáků.

Vzdělávání ve vzdělávací oblasti Český jazyk a literatura směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání jazykových vědomostí a dovedností v běžných komunikačních situacích denního života;
- srozumitelnému vyjadřování;
- formulování vlastních požadavků;
- osvojení si dovednosti prakticky využívat znalostí při psaní jednoduchých zápisů;
- rozvíjení základních literárních poznatků;
- získávání poznatků obsahově souvisejících s profesní přípravou a praktickými činnostmi.

Pojetí výuky:

Při výuce českého jazyka a literatury se využívá především humanistický přístup k žákovi, komunikativní způsob výuky, aktivizující didaktické metody v kombinaci se skupinovou prací. Ve výuce jsou využívány metody v souladu se zásadou přiměřenosti učiva s ohledem k individuálním možnostem žáků. V hodinách jazykové komunikace převažuje individuální způsob práce, při plnění některých úkolů spolupracují žáci ve dvojicích nebo ve skupině. Vzdělávací cíle jsou realizovány dominantně neverbálními vyučovacími metodami, alternativními formami komunikace i slovními metodami s využitím organizačních forem v souladu s možnostmi a individuálními potřebami žáků. K podpoře výuky jsou rovněž používány multimediální výukové programy a internet.

Pomůcky:

Učebnice, video, DVD, CD přehrávač, multimediální výukové programy, internet, fotografie, obrazový materiál, knihy, encyklopedie, pracovní listy, časopisy, iPad. Vedle základních učebních materiálů mohou být využívány v různých variantách tabulky ke čtení, ukázky z beletrie, práce s denním tiskem a s časopisy, trojrozměrné a audiovizuální pomůcky apod.

Metody vyučování:

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, může být realizovaná dle potřeby i v dalších odborných učebnách. Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků.

Výuka je prakticky orientována na řečové dovednosti žáka. Žák je stimulován a podporován v zájmu o komunikaci a český jazyk a literaturu. Volbou vhodných metod je podporována jeho sebedůvěra, samostatnost, iniciativa. Žáci pracují ve skupině, ve dvojicích i jednotlivě, vždy s ohledem na individuální schopnosti každého žáka. Formou her a cvičení se žáci učí zvládat způsoby neverbální komunikace, nácvikem i praktickými činnostmi poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (práce s telefonem, zásady komunikace přes mobil, ...) Součástí výuky jsou rovněž návštěvy filmových a divadelních představení, kulturních akcí, knihovny apod.

Do výuky jsou dle možností žáků vhodně zařazovány aktivizující didaktické metody, dramatické prvky, hry, rozhovory, skupinová práce, projekty, besedy, řízený rozhovor, diskuse, dialogy, vystoupení žáků, scénky, poslech, mediální výukové programy, internet, názorné pomůcky pro výuku, křížovky, kvízy, dílčích tematických listy a zábavné materiály, digitální aplikace, sledování filmů.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů, vystoupení a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování. Hodnocení je založené na pozitivním přístupu, které dá žákům přiměřenou sebedůvěru a reálné sebehodnocení v oblasti výkonu. Školní hodnocení podmiňuje žakovský pocit pohody ve výuce a spolurozhoduje o motivaci k učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
<p>K učení</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládat základy čtení a využívat je ke svému dalšímu vzdělávání - používat učebnice, učební materiály a učební pomůcky - orientovat se v jednoduchých textech, vyhledat potřebnou informaci i z ostatních dostupných zdrojů - v rámci svých možností číst s porozuměním textu - ovládat základy psaní a využívat je k osvojení čtecích dovedností - dodržovat návykové stereotypy učení, snažit se o koncentraci na učení - chápat pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, mít zájem o získávání nových poznatků - ovládat elementární způsoby práce s počítačem 	<ul style="list-style-type: none"> - vhodnými metodami provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - procvičujeme čtení s porozuměním - používáme návodné otázky pro ověření pochopení čteného textu - souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládnutí písma - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného pozitivního školního klimatu - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění
<p>K řešení problémů</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adekvátním způsobem řešit problémy přiměřeně ke svým individuálním schopnostem a možnostem - problémové situace řešit s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností - vědět, na koho se může ve svém okolí obrátit o pomoc při řešení problémů 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
<p>Komunikativní</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního

<ul style="list-style-type: none"> - zvládat podle svých schopností běžnou komunikaci s ostatními lidmi, spolupracovat na zlepšování kvality svého mluvního projevu - rozumět sdělení a umět na ně přiměřeně reagovat - vyjadřovat své názory a postoje, vhodným způsobem je obhajovat - zvládat sdělení jednoduché informace písemnou formou - vhodným způsobem sdělovat svoje pocity, nálady a prožitky ve vztahu ke svým vrstevníkům i k dospělým 	<p>projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby)</p> <ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače atd.) - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
<p>Sociální a personální</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zásady slušného chování (užívat pozdrav, prosbu, poděkování, omluvu...) - osvojit si podle svých schopností správné stereotypy v chování a prakticky je využívat - podle svých schopností rozpoznat rizikové situace v osobním chování i v chování druhých lidí, být obeznámen s možnými důsledky vlastních rozhodnutí - podle svých schopností projevat jistotu a sebedůvěru ve školním i mimoškolním prostředí - účastnit se podle svých možností společných sociálních aktivit, chápat výhody kolektivní práce - být tolerantní ke slabším a méně schopným spolužákům 	<ul style="list-style-type: none"> - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě - analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života) - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině)
<p>Občanské</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - snažit se uplatnit získané návyky a dovednosti k zapojení do společnosti - chápat důležitost respektování základních norem a pravidel společenského soužití ve škole, v rodině i mimo školu 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracujeme úzce s rodinou (náhradní péči v sociálním zařízení) ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem

<ul style="list-style-type: none"> - s pomocí kompetentních osob zvládat situace ohrožující život a zdraví člověka, zachovávat klid a rozvahu v krizových situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě
<p>Pracovní</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojit si podle svých možností pracovní návyky, zvládat jednoduché pracovní postupy - při práci využívat osvojené poznatky a dovednosti z nižších ročníků - používat naučené pracovní stereotypy, které mu pomáhají snadněji zvládnout úkol a vedou ho k samostatnosti - snažit se o soustředění na zadaný úkol a vytrvat při jeho plnění - akceptovat hodnocení své práce pedagogickým pracovníkem během její realizace i v samotném závěru - snažit se o dosažení co nejlepších výsledků - podle svých schopností dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce podle naučených stereotypů 	<ul style="list-style-type: none"> - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření odborných kompetencí

Odborné kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
<p>Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele - používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností - spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti práce, vysvětlujeme přiměřeným způsobem právní předpisy z oblasti BOZP, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech ☒ poukazujeme na následky nedodržení předpisů – modelové situace, filmy atd. - klademe důraz na správný vzorec chování a jeho dodržování i v osobním životě - dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví - budujeme pro žáky bezpečné pracovní prostředí a vybízíme je ke spolupráci na jeho tvorbě, ohlášení nedostatků a podobně

<p>Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat stanovené normy a předpisy dle pokynů učitele - pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky - pod vedením učitele zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - opakovaně seznamujeme žáky se stanovenými normami a předpisy, trváme na jejich důsledném dodržování - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu, kontrole a hodnocení svého výrobku nebo činnosti - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru
<p>Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení - posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí - nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlujeme žákům význam, účel a užitečnost vykonávané práce - podněcujeme žáky k péči o životní prostředí, upozorňujeme je i na to, že je třeba při pracovní činnosti brát ohled na její vliv na životní prostředí - vytváříme stereotypy ekologického chování, procvičujeme je v modelových situacích - nacvičujeme přivolání pomoci v případě nebezpečí - učíme žáky nakládat správně s materiály, energiemi a odpady

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

- směřuje k porozumění sobě samému i druhým a napomáhá k zvládnutí nežádoucích forem vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
- rozvíjí dovednosti komunikace a vzájemné spolupráce a vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- Rozvíjí schopnosti poznávání – rozvoj vnímání, pozornosti a soustředění a také upevňování dovedností zapamatování a řešení problémů a následné prohlubování dovedností a získaných znalostí pro celoživotní učení.

Člověk a životní prostředí:

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu: Český jazyk a literatura		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <p>I.PR/ČJL/1 - rozlišit věty, slova, slabiky</p> <p>I.PR/ČJL/2 - dokázat jednoduchou formou písemně komunikovat</p> <p>I.PR/ČJL/3 - zdokonalovat úpravu psaného textu</p> <p>I.PR/ČJL/4 - uplatňovat v písemném projevu znalosti základů pravopisu českého jazyka</p> <p>I.PR/ČJL/5 - snažit se o správnou výslovnost</p> <p>I.PR/ČJL/6 - orientovat se v krátkém textu</p> <p>I.PR/ČJL/7 - orientovat se v Pravidlech českého pravopisu, ve slovnících a encyklopediích</p>	<p>Český jazyk - jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu - docvičování písmen velké abecedy základní - základní pravopisné jevy (psaní vlastních jmen, délka samohlásek) - rozšiřování slovní zásoby - nauka o slově – význam slov, slabika, hláska, písmeno - věta - pořádek slov ve větě druhy vět - mluvnické kategorie - podstatná jména a slovesa - seznámení s encyklopediemi, slovníky a Pravidly českého pravopisu - opis jednoduchého textu 	<p><i>Společenskovědní základ – Věcné učení</i></p> <p><i>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj</i></p>

<p>I.PR/ČJL/8 - přijmout ústní sdělení přiměřené složitosti</p> <p>I.PR/ČJL/9 - sestavit odpovědi na otázky ústně a písemně</p> <p>I.PR/ČJL/10 - komunikovat v běžných situacích</p> <p>I.PR/ČJL/11 - zapamatovat si krátký text</p> <p>I.PR/ČJL/12 - vyprávět podle předem dané osnovy</p> <p>I.PR/ČJL/13 - umět uvítat, rozloučit se, představit se</p> <p>I.PR/ČJL/14 - popsat jednoduché předměty a činnosti vztahující se k pracovním činnostem</p>	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukování kratších celků, odpovědi na otázky - psaní přání, blahopřání - úprava písemného projevu - popis předmětů a činností - vyprávění vlastních zážitků - seznamování a představování - mimojazykové prostředky komunikace a řeči – gesta, mimika - zdvořilostní obraty – uvítání, rozloučení, představování – telefonování 	<p><i>Český jazyk a literatura – Jazyková výchova, Literární výchova Estetická výchova – Dramatická výchova OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj</i></p>
<p>I.PR/ČJL/15 - naslouchat a číst s porozuměním</p> <p>I.PR/ČJL/16 - zvládnout techniku čtení, tichého čtení</p> <p>I.PR/ČJL/17 - vyprávět jednoduchý příběh podle návodných otázek nebo obrázků</p> <p>I.PR/ČJL/18 - dramatizovat jednoduchý příběh</p> <p>I.PR/ČJL/19 - umět ústně formulovat dojmy z četby</p> <p>I.PR/ČJL/20 - umět si vyhledat literaturu/četbu vyhovující individuálním zájmům, schopnostem a možnostem</p>	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchání čtení krátkých textů - čtení krátkých pohádek, povídek, příběhů, veršů - skládání příběhu pomocí obrázků - vyprávění příběhu na základě obrázků - literatura pro děti, mládež, dospělé - návštěva školní nebo veřejné knihovny - práce s textem – časopis, denní tisk, katalog, encyklopedie - texty související s profesní přípravou (čtení návodů a pracovních postupů) - dramatizace, lidová slovesnost 	<p><i>Estetická výchova - Hudební výchova, Dramatická výchova, Výtvarná výchova</i></p> <p><i>Informatika – Internet zdroj informací, výukové aplikace, čtečka knih</i></p> <p><i>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj</i></p> <p><i>Člověk a životní prostředí – Vztah člověka k prostředí</i></p>

5.2 MATEMATIKA

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Matematika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Matematika RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou 2 vyučovací hodiny.

Místo realizace:

- třída, ostatní odborné učebny a prostory školy
- exkurze, školní výlety
- vycházky a cvičení v přírodě
- projektové dny

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je rozdělen do dvou tematických okruhů:

- Čísla a početní operace
- Geometrie

Obecné cíle:

Cílem předmětu Matematika je výchova člověka k tomu, aby dovedl užívat základních matematických zákonitostí, jak v osobním životě, tak i v budoucím pracovním zařazení. Výchova v předmětu Matematika vede žáky i k rozvoji základních matematických schopností a dovedností, k lepšímu a snazšímu pochopení zákonitostí okolního světa.

Cílem předmětu je procvičit a prohloubit již získané vědomosti v předmětu Matematika a výchova přemýšlivého člověka, který bude umět dle svých schopností používat matematiku v různých životních situacích.

Charakteristika učiva:

Výuka matematiky přímo navazuje na matematické poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí a prohlubuje. Vyučovací předmět Matematika má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi, které žáci nejčastěji využijí v praktickém životě. Rozvíjí matematické dovednosti a

geometrickou představivost. Kromě funkce všeobecně vzdělávací plní i funkci průpravnou pro odbornou oblast vzdělávání. Jde především o vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků a zároveň je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích. Žáci si prohlubují aritmetické operace propojené s reálnými situacemi, učí se třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky, kalkulátory. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají, pojmenovávají a znázorňují základní geometrické útvary – tvary a tělesa, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Učí se pečlivosti a přesnosti při měření a rýsování.

Vzdělávání v předmětu Matematika prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání a osvojování si matematických postupů, rozšiřování matematických dovedností a znalostí;
- používání přirozených čísel, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru, vytváření souborů s daným počtem prvků, čtení, zapisování a porovnávání přirozených čísel;
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací;
- používání matematických symbolů;
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti, koncentrace pozornosti, správnosti a účelnosti postupu při řešení úkolů;
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě - měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi;
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů;
- zdokonalování grafického projevu a základních dovedností rýsování.

Pojetí výuky:

Výuka matematiky má být pro žáky zajímavá a má vzbuzovat zájem poznávat její zákonitosti a možné aplikace při poznávání přírody a okolního světa. Probíhá s časovou dotací 2 hodiny týdně. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebnicemi, pracovními sešity, aplikacemi a dalšími pomůckami, odpovídajícím schopnostem i věku a vyspělosti žáků.

Pomůcky:

Učebnice, sbírky úloh, pracovní listy, modely obrazců a těles, dvojrozměrné a trojrozměrné modely, výpočetní technika, kalkulačka, počítač, iPad, tablet, rýsovací potřeby, počítačové výukové programy, aplikace iOS aj.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Výuka je vedena formou individuální nebo skupinové práce, při které jsou využívány názorné pomůcky, dále metodou řešení problému. Jedná se o zavedení problému formou praktické matematické úlohy a postupné seznamování s jednotlivými fázemi řešení, dosažené výsledky vedou k zavedení nové poučky či matematického vztahu, který žáci dále využívají při práci. Do výuky je zařazováno také společné i samostatné řešení úkolů a příkladů, kde žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života, práce s informacemi a práce žáků ve skupinách. Velmi důležitou a motivační metodou bude také učení se navzájem.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně a podle možností také v počítačové, či jiné odborné učebně. Při výuce matematiky žáci používají názorné pomůcky (počítadla, kostky, kartičky s čísly a matematickými znaménky, číselné řady, cvičné peníze a hodiny, modely geometrických těles, kalkulátory, tablet, iPady, počítače atd.). Je využíváno vhodných počítačových výukových programů, aplikací prostředí iOS.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů, vystoupení a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování, schopnost žáka využít získané znalosti v praktickém životě. Hodnocení je založené na pozitivním přístupu, které dá žákům přiměřenou sebedůvěru a reálné sebehodnocení v oblasti výkonu. Školní hodnocení podmiňuje žakovský pocit pohody ve výuce a spolurozhoduje o motivaci k učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
K učení Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> - být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností - reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku - uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> - při výuce používáme jednotné terminologie a společně dohodnuté zkratky - numerické operace provádíme prakticky – pomocí manipulační hry a činnostního učení, nakupování, využíváme názoru i kalkulátoru - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života

	<ul style="list-style-type: none"> - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň jejich schopností a možností - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
<p>K řešení problémů</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení - řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby - dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby 	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce, výlet) - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
<p>Komunikativní</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou - naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a dle svých možností na něj adekvátně reagovat - využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky - využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu
<p>Sociální a personální</p> <p>Žák by měl:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině)

<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování - jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě 	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
<p>Občanské</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití - rozpoznat nevhodné a rizikové chování 	<ul style="list-style-type: none"> - spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování
<p>Pracovní</p> <p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti - chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu - plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých - znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - žáky vedeme k práci v kolektivu, a rozšiřujeme tak jejich pracovní komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření odborných kompetencí

Odborné kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
<p>Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele - používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností - spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti práce - vysvětlujeme přiměřeným způsobem právní předpisy z oblasti BOZP - řešíme modelové situace v odlišných pracovních prostředích - místnostech - dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví - budujeme pro žáky bezpečné pracovní prostředí a vybízíme je ke spolupráci na jeho tvorbě, ohlášení nedostatků a podobně
<p>Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat stanovené normy a předpisy dle pokynů učitele - pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osob - pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky - pod vedením učitele zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - opakovaně seznamujeme žáky se stanovenými normami a předpisy, trváme na jejich důsledném dodržování - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu, kontrole a hodnocení svého výrobku nebo činnosti - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru
<p>Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení - posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí - nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlujeme žákům význam, účel a užitečnost vykonávané práce - seznamujeme žáky s finančním a společenským ohodnocením jejich profese, a základy finanční gramotnosti (mzda, daně, zdravotní a sociální pojištění, spoření, půjčky, dluhy) - podněcujeme žáky k péči o životní prostředí, upozorňujeme je i na to, že je třeba při pracovní činnosti brát ohled na její vliv na životní prostředí - učíme žáky nakládat správně s materiály, energiemi a odpady

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- směřuje k porozumění sobě samému i druhým a napomáhá k zvládnutí nežádoucích forem vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
- rozvíjí dovednosti komunikace a vzájemné spolupráce a vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- umožňuje získat sociální dovednosti při řešení různých situací
- vede k akceptaci různých typů lidí názorů a přístupů k řešení problémů
- pomáhá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- přispívá k primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby

Člověk a životní prostředí

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu: Matematika		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <p>I.PR/M/1 - číst, zapisovat, porovnávat čísla</p> <p>I.PR/M/2 - porozumět zadání matematické úlohy</p> <p>I.PR/M/3 - používat početní operace sčítání, odčítání</p> <p>I.PR/M/1 - řešit jednoduché slovní úlohy z běžného života</p> <p>I.PR/M/4 - používat jednotky délky, hmotnosti, času, objemu a měny</p> <p>I.PR/M/5 - provádět měření a vážení v praxi</p> <p>I.PR/M/6 - určit čas s přesností na půlhodiny</p> <p>I.PR/M/7 - znát a užívat základní pojem: hodina, minuta, den, týden, měsíc, rok</p> <p>I.PR/M/8 - umět číst údaje o čase v digitální podobě</p> <p>I.PR/M/9 - pracovat s kalkulátorem</p> <p>I.PR/M/10 - zvládat manipulaci s bankovkami, mincemi, platebními kartami</p> <p>I.PR/M/11 - počítat s bankovkami a mincemi</p>	<p>Čísla a početní operace</p> <ul style="list-style-type: none"> - celá čísla – obor přirozených čísel do 100 bez přechodu desítek - počítání v oboru do 1000 po 100 - početní operace s nulou - kvantitativní vztahy - porovnávání čísel - číselné řady - rozklad čísla v desítkové soustavě - orientace na ploše, v prostoru a v čase - úlohy na orientaci na ploše, v čase, v prostoru - základní fyzikální veličiny - digitální měření času – zápis času - peníze (bankovky, mince), platební karta - jednoduché slovní úlohy z praktického života - práce s kalkulátorem - pojem zlomku 	<p><i>Praktické činnosti</i></p> <p><i>Práce v domácnosti</i></p> <p><i>Prvouka</i></p> <p><i>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj</i></p> <p><i>Člověk a ŽP – Vztah člověka k přírodě</i></p>

<p>I.PR/M/12 - zdokonalovat grafický projev a rýsovací dovednosti, osvojovat si návyky při rýsování</p> <p>I.PR/M/13 - rozeznávat geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh</p> <p>I.PR/M/14 - poznat a určovat v prostoru geometrická tělesa</p> <p>I.PR/M/15 - používat pojmy bod, přímka, úsečka a její délka</p> <p>I.PR/M/16 - umět pracovat s pravítkem</p> <p>I.PR/M/17 - doplňovat údaje v jednoduché tabulce</p>	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní útvary v rovině – bod, čára, přímka, úsečka - čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh - osa souměrnosti - rýsování rovinných útvarů - základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, koule, válec, kužel - měření pomocí různých měřidel - orientace v jednoduché tabulce 	<p><i>Praktické činnosti</i> <i>Práce v domácnosti</i> <i>Prvouka</i></p> <p><i>OSV – Osobnostní rozvoj,</i> <i>Sociální rozvoj, Morální rozvoj</i></p> <p><i>Člověk a ŽP – Vztah člověka k přírodě</i></p>
--	---	--

5.3 INFORMATIKA

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Informatika vychází z obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 1 vyučovací hodina.

Místo realizace:

- počítačová učebna
- třída
- vycházky, exkurze, školní výlety
- projektové dny

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika navazuje na výuku předmětu Informatika v základním vzdělávání. Zaměřuje se na rozvoj základních dovedností a znalostí žáka v oblasti informačních a komunikačních technologiích a jejich využití v praktickém životě žáka, včetně respektování základních pravidel bezpečného chování při využívání těchto technologií. Vyučování probíhá především v počítačové učebně, nebo ve třídě za využití mobilních technologií – iPad, tablet, interaktivní tabule apod. Výuka probíhá především individuální práce, nebo práce ve skupinách.

Obecné cíle:

Předmět Informatika vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání digitálních technologií a využívat je v praktickém životě. Navazuje, upevňuje a prohlubuje znalosti žáků získané během základního vzdělávání.

Charakteristika učiva:

Předmět Informatika vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem, vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, dalšími dostupnými technologiemi – telefon, iPad, tablet, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Do této oblasti je možno zařadit také práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem. Žáci si osvojují obsluhu těchto zařízení na elementární uživatelské úrovni práce a práci s výukovými počítačovými programy. Vzhledem k rychlému technickému vývoji prostředků ICT je některým tematickým celkům věnována pozornost po celou dobu studia tak, aby žáci byli neustále seznamováni s novinkami a měli přehled a znalosti o aktuálně používaných prostředcích v praxi.

Získané dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií mají podpůrný charakter nejen ke všem ostatním složkám vzdělávání, ale žáci je mohou využívat i v dalších činnostech osobního života. Využívání ICT ve vzdělávání žáků je nutno přizpůsobit individuálním specifickým potřebám a schopnostem. Je třeba navázat na podpůrné a kompenzační technologie, které žák využíval v základním vzdělávání.

Vyučovací předmět Informatika prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- vytvoření kladného vztahu k moderním technologiím;
- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem;
- chápání informačních a komunikačních technologií a k získávání nových informací;
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti;
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti;

- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky;
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky;
- prezentování výsledků své práce prostřednictvím ICT technologií;
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu a o způsobu ochrany před zneužitím.

Pojetí výuky:

Výuka předmětu Informatika má být pro žáky zajímavá a má vzbuzovat zájem poznávat její zákonitosti a možné využití v běžném životě i při výuce ostatních předmětů. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě. Předmět se vyučuje s dotací 1 hodina týdně, pomáhá žákům rozšířit již dříve získané znalosti a dovednosti. Ve výuce jsou využívány metody, které zajišťují propojení a návaznost i na ostatní předměty, aby žáci měli pozitivní vztah k informatice a schopnost aplikovat své poznatky v praktickém životě. Těžiště výuky spočívá v provádění praktických úkolů. Výuka je koncipována tak, aby na každé pracovní stanici, nebo s jedním zařízením pracoval jeden žák. Některé úlohy mohou žáci řešit společně ve skupinách.

Pomůcky:

Počítače, iPad, tablet, mobilní telefon, interaktivní tabule, výukové programy, učebnice, pracovní listy, tiskárna, skener, fotoaparát, digitální kamera.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávání volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Výuka je vedena formou individuální nebo skupinové práce, při které jsou využívány počítače, digitální technologie, výukové programy, aplikace iOS, názorné pomůcky. Je využívána také metodou řešení jednoduchého úkolu, praktického problému. Do výuky je zařazováno také společné i samostatné řešení úkolů, kde žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života, práce s informacemi a práce žáků ve skupinách. Velmi důležitou a motivační metodou bude také učení se navzájem.

Výuka probíhá převážně v počítačové učebně, nebo kmenové učebně při používání přenosných technologií a podle možností také v jiných prostorách školy, či exteriéru při vycházkách, exkurzích a školních výletech, projektech. Při výuce je využíváno vhodných počítačových výukových programů, aplikací prostředí iOS.

Učivo tematických celků bude probíráno od jednoduššího k náročnějšímu. Tímto neustálým opakováním úkonů a používáním dovedností se omezí zapomínání a naopak se budou postupně rozvíjet a přidávat další znalosti a dovednosti téhož tématu.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých splněných úkolů a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování, schopnost žáka využít získané znalosti v praktickém životě. Hodnocení je založené na pozitivním přístupu, které dá žákům přiměřenou sebedůvěru a reálné sebehodnocení v oblasti výkonu. Školní hodnocení podmiňuje žákovský pocit pohody ve výuce a spolurozhoduje o motivaci k učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
<p>K učení Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností - reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku - uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem - snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky - nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
<p>K řešení problémů Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení - řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby 	<ul style="list-style-type: none"> - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
<p>Komunikativní Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky

<p>písemnou nebo jinou alternativní formou</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a dle svých možností na něj adekvátně reagovat - využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky - telefon, mobil, tablet, iPad, internet, audio a video techniku - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě - využití písma, piktogramů, obrázků, počítače - provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa
<p>Sociální a personální Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování - jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě - dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život - podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - směřujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
<p>Občanské Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití - rozpoznat nevhodné a rizikové chování 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - opakujeme důležitá telefonní čísla - provádíme nácvik přivolání pomoci - podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS
<p>Pracovní Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti - plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých - znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci 	<ul style="list-style-type: none"> - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření odborných kompetencí

Odborné kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
<p>Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele - spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s pravidly bezpečnosti práce, vysvětlujeme přiměřeným způsobem právní předpisy z oblasti BOZP, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech - dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví - budujeme pro žáky bezpečné pracovní prostředí a vybízíme je ke spolupráci na jeho tvorbě, ohlášení nedostatků a podobně
<p>Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat stanovené normy a předpisy - pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby - pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> - opakovaně seznamujeme žáky se stanovenými normami a předpisy, trváme na jejich důsledném dodržování - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků, práci podle návodu či za pomoci druhé osoby - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu, kontrole a hodnocení svého výrobku nebo činnosti
<p>Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení - posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlujeme žákům význam, účel a užitečnost vykonávané práce - seznamujeme žáky s finančním a společenským ohodnocením jejich profese, - seznamujeme žáky se základy finanční gramotnosti (mzda, daně, zdravotní a sociální pojištění, spoření, půjčky, dluhy) - nacvičujeme přivolání pomoci v případě nebezpečí

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- směřuje k porozumění sobě samému i druhým a napomáhá k zvládnutí nežádoucích forem vlastního chování
- rozvíjí dovednosti komunikace a vzájemné spolupráce a vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- umožňuje získat sociální dovednosti při řešení různých situací
- pomáhá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- přispívá k primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby

Člověk a životní prostředí

- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Název vyučovacího předmětu: Informatika		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <p>I.PR/M/18 - ovládat základní obsluhu počítače</p> <p>I.PR/M/19 - zvládat psaní jednoduchých zpráv</p> <p>I.PR/M/20 - rozumět základním pojmům informační činnosti</p> <p>I.PR/M/21 - zvládat základní způsoby komunikace - e-mail, chat, sociální sítě</p> <p>I.PR/M/22 - využívat výukové programy, hry</p> <p>I.PR/M/23 - vyhledávat informace na internetu</p> <p>I.PR/M/24 - používat jednoduché a vhodné cesty při vyhledávání na internetu</p> <p>I.PR/M/25 - dodržovat zásady bezpečnosti práce s PC</p> <p>I.PR/M/26 - ovládat základní funkce mobilního telefonu, digitálního fotoaparátu, kamery atp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Seznámení se s bezpečnostními zásadami práce s počítačem - Základy bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky - Počítač – zapnutí, vypnutí, přihlášení a odhlášení ve školní počítačové síti - Základní vybavení počítače - monitor, myš, klávesnice - orientace na klávesnici, ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik - Textový a grafický editor - malování - Soubory, složky - vytváření, přesun, kopírování, odstranění, vyhledávání - Alternativní komunikace na PC – symboly - iPad, tablet – ovládání, využití aplikací iOS - Email – seznámení s funkcí e-mailu, bezpečnost - Internet - orientace v prostředí internetu - Sociální sítě, chat - Didaktické hry a výukové programy, aplikace - Mobilní telefon - ovládání – přijetí hovoru, zprávy SMS, další funkce telefonu - Fotoaparát, kamera, tiskárna - Výukové programy, hry 	<p><i>Český jazyk a literatura</i></p> <p><i>Matematika</i></p> <p><i>Estetická výchova – Hudební výchova, Výtvarná výchova</i></p> <p><i>Práce v domácnosti</i></p> <p><i>Prvouka</i></p> <p><i>Praktické činnosti</i></p> <p><i>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj</i></p> <p><i>Člověk a ŽP – Vztah člověka k přírodě</i></p>

4 - Věcné učení

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Věcné učení vychází z obsahu vzdělávacího okruhu Společenskovědní základy, vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou 2 vyučovací hodiny, tj. 1 vyučovací hodina + 1 disponibilní hodina.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- vycházky
- exkurze, školní výlety
- úřady a pomáhající organizace
- besedy, přednášky, projektové dny

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Věcné učení je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody

Obecné cíle:

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má komplexní charakter. Vymezuje vzdělávací oblast týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky a dalších témat. Důležitou součástí je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost. Při praktických činnostech se žáci snaží získat potřebné zkušenosti a dovednosti ve styku s ostatními lidmi, institucemi při řešení různých problémů. Sledují také změny v přírodě během jednotlivých ročních období, uvědomují si vztah k přírodě a důležitost ochrany životního prostředí a jednání v duchu udržitelného rozvoje.

Charakteristika učiva:

Výuka je rozdělena do čtyř tematických okruhů, se zřetelem na jejich provázanost a mezipředmětové vztahy. Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí chápat organizaci života v rodině, v obci, ve městě. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních zvyklostí, rozvíjení jejich národního cítění a vztah k naší zemi. Postupně si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamují se se základními právy a povinnostmi občana. Učí se orientovat v čase. Poznávají Zemi jako součást sluneční soustavy, jsou vedeni k uvědomování si rozmanitosti živé a neživé přírody, sledují vliv člověka na rovnováhu v přírodě, hledají možnosti jak přispět k její ochraně.

Vyučovací předmět Věcné učení prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, že vede žáka k:

- poznávání svého nejbližšího okolí a formování zájmu o dění v místě bydliště a zemi, kde žije
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- odpovědnému jednání ve vztahu k sobě i druhým osobám, nenechat se manipulovat
- využívání nových poznatků, získaných vědomostí a zkušeností v denním životě
- utváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě
- uvědomění si propojení člověka a přírody a jejich vzájemného ovlivňování
- ochraně životního prostředí a ekologickému jednání

Pojetí výuky:

jsou nejen předmětem naukovým, ale také výchovným. V rámci specifického přístupu k jednotlivým žákům je důležité střídání činností v jednotlivých hodinách, využívání názorných pomůcek a ukázek, skupinová i individuální práce s učebnicemi a pracovními listy, odpovídajícím schopnostem i věku a vyspělosti žáků, využití médií (internet, PC programy, DVD, videa). Informace takto získané dokážou žáci individuálně nebo s pomocí vyučujícího zpracovávat. Důležitým prvkem je dialog a užití diskuse. Žáci vytvářejí projekty, učí se formou přehrávání rolí, získávají zkušenosti z exkurzí.

Pomůcky:

Učebnice, video, DVD, výukové programy na PC, internet, interaktivní tabule, fotografie, obrazový materiál, knihy, encyklopedie, pracovní listy.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Základem výuky je výklad, při kterém jsou využívány názorné pomůcky. Další důležitou formou výuky je řízená diskuse k probíranému tématu, při které jsou žáci vedeni k samostatnému uvažování a vyjadřování vlastních názorů. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s

informacemi. Žáci pracují s učebnicí a dalšími učebními texty. Velmi důležitou a motivační metodou je také učení se navzájem. Při výuce jsou používány demonstrační metody a pomůcky – výukové programy, audiovizuální technika, internet. Žáci pracují samostatně i ve skupinách, s učebnicí a dalšími učebními texty. Součástí výuky jsou besedy s různými hosty, exkurze, návštěvy výstav.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Kontrola vědomostí a dovedností je prováděna různými formami ústního zkoušení. Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Známkou je žák hodnocen za samostatnou práci, další hodnocení je prováděno na základě písemného i slovního opakování jednotlivých učebních celků a jednotlivých témat. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování, snahy samostatně hledat řešení zadaných úloh, práce se zdroji a zapojení se do diskuzí nad různými způsoby řešení zadaného úkolu. Součástí hodnocení je i hodnocení aktivního přístupu a vystupování v diskusích, besedách, při návštěvách různých institucí. Nedílnou součástí je hodnocení jednání a chování žáků v souladu s osvojovanými principy a zásadami společenského chování a mezilidských vztahů.

Název vyučovacího předmětu: Věcné učení		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládnout orientaci v okolí bydliště i školy • znát důležitá místa ve městě, obci • orientovat se v místní dopravě • znát státní symboly a jejich význam • seznámit se s významnými událostmi naší vlasti • jednat ekologicky a chránit životní prostředí 	<p>1. Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • domov, škola, obec, okolní krajina • naše vlast • zeměpisné uspořádání České republiky • státoprávní uspořádání naší republiky • Ústava ČR, prezident, vláda, ministerstva, parlament, samospráva • státní symboly • důležitá místa ve městě, v obci • jízdní řády – autobus, vlak, dopravní obslužnost • ochrana životního prostředí 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat základní a širší rodinné vztahy • rozlišovat partnerské a přátelské vztahy • respektovat práva svá i práva druhých 	<p>2. Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodina a společnost, členové rodiny, práva a povinnosti manželů, zákon o rodině 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznat protiprávní jednání a umět přiměřeně reagovat • umět vnímat a tolerovat rozdíly v životě jiných lidí • osvojit si základní pravidla společenského chování • vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi • rozpoznat nebezpečné situace a jednání ohrožující lidskou důstojnost 	<ul style="list-style-type: none"> • hledání životního partnera • konflikty v rodině, řešení konfliktů • příjmy a výdaje rodiny, pojištění • sociální zabezpečení • mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, parta, náboženská sekta • vztahy k nemocným, starým a handicapovaným občanům • menšiny ve společnosti, multikulturní soužití 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívat časové údaje k orientaci během dne • orientovat se v základních časových údajích (rok, měsíc, týden, den) • znát rozvržení svých denních činností • rozlišit minulost, přítomnost a budoucnost • vyprávět o významných událostech vztahujících se k regionu a kraji 	<p>3. Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace v základních časových údajích • roční období • tradiční lidové svátky, státní svátky, významné dny • proměny způsobu života • významné události vztahující se k regionu nebo kraji • historické objekty v okolí 	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlit pojmy živá a neživá příroda, poznat vzájemnou propojenost • rozlišovat skupiny rostlin a živočichů • znát význam vody a vzduchu pro život všech živých organismů i člověka • znát zástupce domácích a volně žijících zvířat • vyjmenovat typické zástupce ekosystému žijících v regionu • poznat nejznámější jedovaté a léčivé rostliny • znát základy péče o pokojové rostliny • znát základy péče o domácí zvířata • uplatňovat zásady ochrany přírody 	<p>4. Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda, lidské výtvořky • látky a jejich vlastnosti • pohyby Země • působení přírodních vlivů • půda • význam a zásady třídění organismů • systém rostlin – význam, ochrana • péče o pokojové i venkovní rostliny • rostliny v přírodě – byliny, dřeviny, jedovaté rostliny, léčivé rostliny • systém živočichů – rozšíření, význam, ochrana • organismy a prostředí – vzájemné vztahy, společenstva • ochrana přírody a životního prostředí 	

5-Hudebně pohybová výchova

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících vychází z celkové povinné dotace RVP. Časová týdenní dotace je 1 hodina.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- cvičení v přírodě, vycházky
- exkurze, školní výlety
- návštěvy divadel, kina
- prezentace školy – veřejná vystoupení
- projektové dny

Obecné cíle:

Výuka si klade za cíl přinášet žákům umělecké osvojení světa (osvojování s estetickým účinkem), poskytovat příležitosti k seberealizaci a uvolnění napětí. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl. Cílem hudební výchovy je rozvoj specifického citění, vnímání, myšlení a tvůrčích schopností uplatňováním různých výrazových prostředků.

Charakteristika učiva:

Hudební výchova poskytuje žákům možnost uspokojovat přirozenou potřebu setkávat se s hudbou. Rozvíjí jejich tvůrčí schopnosti, přispívá ke kultivaci osobnosti žáka, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Podporuje u žáků rozvoj individuálních hudebních dovedností – sluchových, rytmických, pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových. Učivo navazuje na poznatky získané při základním vzdělávání. Vzdělávací

obsah tohoto předmětu umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku.

Vyučovací předmět Hudební výchova prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- rozvíjet svoje pohybové, reprodukční a poslechové dovednosti
- kultivovat emoční estetické vnímání a prožívání
- získávat zkušenosti při samostatné i společné tvůrčí činnosti
- rozvíjet volní vlastnosti prostřednictvím vlastní tvorby a vlastního prožitku při různých fázích (promýšlení, příprava, zkoušení, vytváření nových verzí, vystoupení či výstava apod.) procesu vzniku hudebního díla
- poznávat a náležitě ocenit hodnoty místní, evropské i světové kultury a vytvořit si k nim pozitivní vztah
- získat si vztah ke kulturnímu bohatství společnosti, uvědomit si jeho význam pro národní identitu a potřebu ho chránit
- kultivovat hlasový a tělesný projev jako prostředků sdělování
- obohacovat komunikaci slovní a zejména mimoslovní využíváním vyjadřovacích prostředků jednotlivých druhů umění
- uvědomovat si sebe sama jako svobodného, získat možnost, jak aktivně překonávat životní stereotypy, obohacovat emocionální život
- aplikovat estetické principy v běžném životě nebo případné užitkové tvorbě

Pojetí výuky:

Při výuce předmětu Hudební výchova by měli žáci získat důvěru ve vlastní schopnosti, najít vhodnou míru sebevědomí a sebe odpovědnosti, posílit vlastnosti jako např. estetičnost, důslednost, komunikativnost, cílevědomost, vnímavost, představivost a intuici. Výuka probíhá s dotací 1 hodina týdně a rozšiřuje u žáků již dříve získané znalosti, dovednosti, vlastnosti a případné nadání. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebními pomůckami, odpovídajícím schopnostem, věku a vyspělosti žáků.

Pomůcky:

Hudební nástroje, zpěvníky, odborná literatura, audiovizuální technika, CD, DVD, interaktivní tabule, iPad, počítačové výukové programy, internet.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, skupinové diskuse a rozhovor, vyvozování poznatků, práce s internetem, modelové situační hry, počítačové animace. Žáci jsou vedeni hlavně k tvůrčím činnostem, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, jak vlastní produkce, tak produkce ostatních. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Součástí výuky jsou návštěvy hudebních a divadelních představení, účast na soutěžích a projektech, pravidelné připomínání kulturně uměleckých událostí.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů, vystoupení a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování.

Název vyučovacího předmětu: Hudební výchova		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> • vnímat, rozlišovat a napodobovat různé hudební a nehudební zvuky • zpívat na základě svých dispozic a využívat získané pěvecké dovednosti • interpretovat vybrané lidové a umělé písně • improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem	1. Vokální a instrumentální činnosti <ul style="list-style-type: none"> • dechová, artikulační, sluchová, hlasová a intonační cvičení • rytmická průprava • rytmická hra na tělo • tóny a zvuky, rytmizace říkadél, zpěv lidových a umělých písní • nástroje Orffova instrumentáře	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznat vybrané hudební nástroje • soustředit se na poslech skladeb různých žánrů • rozpoznat výšku, sílu a délku tónu • rozpoznat tempo skladby • rozpoznat rytmus skladby 	<p>2. Hudebně poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební nástroje, hudební uskupení • slavné melodie a skladby vybrané podle složení žáků • rozpoznávání výšky, síly, délky tónu, tempa a rytmu skladby 	
<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na hudbu, její tempo a rytmus pohybem • zvládnout jednoduché taneční kroky • spojovat základní pohybové prvky v celek, orientovat se v prostoru • reagovat na reprodukci relaxační hudby 	<p>3. Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • správné držení a ovládání těla • tance různých žánrů • pohybová improvizace • hudebně relaxační techniky 	

5. 6 Dramatická výchova

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Dramatická výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 1 hodina.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- cvičení v přírodě, vycházky
- exkurze, školní výlety
- návštěvy divadel, kina
- prezentace školy – veřejná vystoupení, projektové dny

Obecné cíle:

Výuka si klade za cíl přinášet žákům umělecké osvojení světa (osvojování s estetickým účinkem), poskytovat příležitosti k seberealizaci a uvolnění napětí. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl. Cílem dramatické výchovy je rozvoj specifického cítění, vnímání, myšlení a tvůrčích schopností uplatňováním různých výrazových prostředků.

Charakteristika učiva:

Prostřednictvím aktivních činností se žáci dokáží vcítit do různých životních rolí, mohou je předem prozkoumat a připravit se na ně. Dramatická výchova je zaměřena na osobnostní a sociální rozvoj každého jednotlivce. Rozvíjí komunikativní schopnosti verbální i nonverbální povahy, podněcuje tvořivé myšlení, nápaditost žáku. Podporuje a uplatňuje intuici, působí na zvládnutí spontánního chování, kontrolu emocí a zvýšení sebevědomí.

Vyučovací předmět Dramatická výchova prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- rozvíjet řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické cítění
- kultivovat emoční estetické vnímání a prožívání
- získávat zkušenosti při samostatné i společné tvůrčí činnosti
- rozvíjet volní vlastnosti prostřednictvím vlastní tvorby a vlastního prožitku při různých fázích (promyšlení, příprava, zkoušení, vytváření nových verzí, vystoupení či výstava apod.) procesu vzniku díla
- poznávat a náležitě ocenit hodnoty místní, evropské i světové kultury a vytvořit si k nim pozitivní vztah
- získat si vztah ke kulturnímu bohatství společnosti, uvědomit si jeho význam pro národní identitu a potřebu ho chránit
- kultivovat hlasový a tělesný projev jako prostředků sdělování
- obohacovat komunikaci slovní a zejména mimoslovní využíváním vyjadřovacích prostředků jednotlivých druhů umění
- uvědomovat si sebe sama jako svobodného jedince a získat možnost, jak aktivně překonávat životní stereotypy a obohacovat emocionální život
- aplikovat estetické principy v běžném životě nebo případné užitkové tvorbě

Pojetí výuky:

Při výuce předmětu Dramatická výchova by měli žáci získat důvěru ve vlastní schopnosti, najít vhodnou míru sebevědomí a sebe odpovědnosti, posílit vlastnosti jako např. estetičnost, důslednost, komunikativnost, cílevědomost, vnímavost, představivost a intuici. Výuka probíhá s dotací 1 hodina týdně a rozšiřuje u žáků již dříve získané znalosti, dovednosti, vlastnosti a případné nadání. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebními pomůckami, odpovídajícím schopnostem, věku a vyspělosti žáků.

Pomůcky:

Odborná literatura, audiovizuální technika, CD, DVD, interaktivní tabule, počítačové programy, internet.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, skupinové diskuse a rozhovor, vyvozování poznatků, práce s internetem, modelové situační hry, počítačové animace. Žáci jsou vedeni hlavně k tvůrčím činnostem, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, jak vlastní produkce, tak produkce ostatních. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Součástí výuky jsou návštěvy hudebních a divadelních představení, účast na soutěžích a projektech, pravidelné připomínání kulturně uměleckých událostí.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů, vystoupení a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování.

Název vyučovacího předmětu: Dramatická výchova		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládnout základní mluvní dovednosti a obohacovat slovní zásobu • rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost • zapojovat se do her • přijímat pravidla hry • přirozeně jednat v jednoduchých rolích • spolupracovat ve skupině na tvorbě jevištní situace • navázat kontakt s druhými • rozvíjet schopnosti vcítit se do role • poznat základní divadelní druhy 	<ul style="list-style-type: none"> • psychosomatické dovednosti • práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace • dramatika a slovesnost, dramatická situace, zařazení situací v časovém sledu • herní dovednosti, vstup do role, typová postava • činoherní i loutkářské prostředky • sociálně komunikativní dovednosti v herních situacích, prezentace, reflexe, hodnocení, přednes, pohyb • základní dramatické žánry a divadelní druhy • současná dramatická umění a média, multimediální tvorba 	

7 - Výtvarná výchova

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 1 hodina.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- cvičení v přírodě, vycházky
- exkurze, školní výlety
- návštěvy galerií a výstav
- výstavy – návštěva výstav i vytváření vlastních výstav
- projektové dny

Obecné cíle:

Výuka si klade za cíl přinášet žákům umělecké osvojení světa (osvojování s estetickým účinkem), poskytovat příležitosti k seberealizaci a uvolnění napětí. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl.

Charakteristika učiva:

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti dávají možnost rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. Tvořivý přístup v práci vychází zejména z porovnávání dosavadních i nově získaných zkušeností žáků. Tvořivé činnosti směřují k výchově citlivého a vnímavého člověka a ovlivňují životné postoje žáků, jejich vztahy k ostatním lidem i prostředí. Důležitým úkolem je také rozvoj jemné motoriky.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- rozvíjet svoje specifické schopnosti, nadání a také kreativitu a imaginaci
- kultivovat emoční estetické vnímání a prožívání
- získávat zkušenosti při samostatné i společné tvůrčí činnosti
- rozvíjet volní vlastnosti prostřednictvím vlastní tvorby a vlastního prožitku při různých fázích (promýšlení, příprava, zkoušení, vytváření nových verzí, vystoupení či výstava apod.) procesu vzniku výtvarného díla
- poznávat a náležitě ocenit hodnoty místní, evropské i světové kultury a vytvořit si k nim pozitivní vztah
- získat si vztah ke kulturnímu bohatství společnosti, uvědomit si jeho význam pro národní identitu a potřebu ho chránit
- uvědomovat si sebe sama jako svobodného jedince a získat možnost, jak aktivně překonávat životní stereotypy a obohacovat emocionální život
- aplikovat estetické principy v běžném životě nebo případné užitkové tvorbě

Pojetí výuky:

Při výuce předmětu Výtvarná výchova by měli žáci získat důvěru ve vlastní schopnosti, najít vhodnou míru sebevědomí a sebe odpovědnosti, posílit vlastnosti jako např. estetičnost, důslednost, komunikativnost, cílevědomost, vnímavost, představivost a intuici. Výuka rozšiřuje u žáků již dříve získané znalosti, dovednosti, vlastnosti a případné nadání. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebními pomůckami, odpovídajícím schopnostem, věku a vyspělosti žáků.

Pomůcky:

Výtvarné potřeby, odborná literatura, obrazový materiál, audiovizuální technika, DVD, výukové programy, internet, interaktivní tabule.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, skupinové diskuse a rozhovor, vyvozování poznatků, práce s internetem, modelové situační hry, počítačové animace. Žáci jsou vedeni hlavně k tvůrčím činnostem, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, jak vlastní produkce, tak produkce ostatních. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní

své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Součástí výuky jsou návštěvy hudebních a divadelních představení, účast na soutěžích a projektech, pravidelné připomínání kulturně uměleckých událostí.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů, vystoupení a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování.

Název vyučovacího předmětu: Výtvarná výchova		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
Žák by měl: <ul style="list-style-type: none"> • využívat vědomě všech smyslů • uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu • pojmenovat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie • porovnávat základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie • rozlišovat a třídit základní vlastnosti a vztahy pro barvy, tvary, linie • uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech • uplatňovat základní dovednosti při přípravě a realizaci svého tvůrčího záměru • při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení jemné motoriky, grafomotoriky • seznamování s technikou a materiály, zvyšování výtvarné jistoty • malby a kresba • inspirace příběhem • kombinování různých výtvarných technik • kombinování různých a neobvyklých materiálů • péče o pomůcky • výtvarné umění a životní prostředí • návštěvy výstav a galerií	

8 -Výchova ke zdraví

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 1 hodina.

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- cvičení v přírodě
- exkurze
- besedy, přednášky

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví je rozdělen do pěti tematických okruhů:

- Zdraví a jeho ochrana
- Vztahy mezi lidmi
- Zdravý způsob života
- Podpora zdraví
- Rizika ohrožující zdrav

Obecné cíle:

Výuka si klade za cíl vybavit žáky dovednostmi a znalostmi potřebnými k preventivní péči o duševní a tělesné zdraví a bezpečnost. Vede žáky k tomu, aby se vyznali v tom, jak působí výživa, životní prostředí, pohybové aktivity, jednostranné činnosti, harmonické mezilidské vztahy a jiné vlivy na zdraví. Důraz se klade na výchovu proti závislostem na alkoholu, tabákových výrobcích, drogách, nevhodných doplňcích výživy, hracích automatech, internetu, aj, proti médií vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí, na výchovu k odpovědnému přístupu k sexuálnímu životu a zodpovědnému přístupu v poskytování 1. pomoci. Cílem zdravotní výchovy je především naučit žáky využívat získaných poznatků v praktickém životě.

Charakteristika učiva:

Výchova ke zdraví poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví a osobní bezpečnosti. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Respektuje celistvost osobnosti, její biologické a fyziologické potřeby. Žáci si upevňují

hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci. Získají základní informace o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci.

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- orientovat se v základních názorech na zdraví a uplatňovat preventivní činnosti podporující zdraví
- dodržovat zásady zdravého způsobu života a ochrany zdraví, pečovat o své zdraví a snažit se o jeho zlepšení a posílení
- rozpoznat situace ohrožující tělesné, duševní a sociální zdraví vlastní i druhých
- dodržovat správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy
- uplatňovat získané komunikační dovednosti a asertivní komunikační techniky jako prevenci násilí a zneužívání
- odmítat škodlivé látky neslučitelné se zdravím a tělesnou aktivitou
- uvědomovat si souvislosti zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich následný vliv na všechny složky zdraví člověka
- získávat informace o centrech odborné pomoci

Pojetí výuky:

Výukou tohoto předmětu se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro rozvoj a upevňování vědomostí a dovedností směřujících ke zdravému způsobu života a ochraně zdraví. Výuka probíhá s dotací 1 hodina týdně a rozšiřuje u žáků již dříve získané znalosti a dovednosti. Ve výuce jsou využívány metody, které zajišťují propojení a návaznost tak, aby žáci měli pozitivní vztah k péči o zdraví své i druhých a schopnost aplikovat své poznatky v praktickém životě. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebnicemi a pracovními listy, odpovídajícím schopnostem i věku a vyspělosti žáků.

Pomůcky:

Učebnice, pracovní listy, encyklopedie, odborná literatura, obrazový materiál, audiovizuální technika, počítačové výukové programy, internet.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, řízeného rozhovoru, skupinové diskuse, vyvozování poznatků, práce s internetem, modelové situační hry, počítačové animace. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Velmi důležitou a motivační metodou je také učení se navzájem. Při výuce je využívána audiovizuální technika.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Kontrola vědomostí a dovedností je prováděna různými formami ústního zkoušení. Hodnocení je prováděno kombinací slovního hodnocení a známkování. Známkou je žák hodnocen za samostatnou práci, další hodnocení je prováděno na základě slovního opakování jednotlivých učebních celků a jednotlivých

témat. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování, snahy samostatně hledat řešení zadaných úloh, práce se zdroji a zapojení se do diskuzí nad různými způsoby řešení zadaného úkolu.

Název vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chránit své zdraví, uplatňovat základní hygienické a jiné zdravotně preventivní návyky • dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví svoje ani druhých • objasnit vliv životního prostředí na zdraví lidí • znát negativní důsledky sociálně patologických jevů a chránit se před nimi • předvést v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<p>1. Zdraví a jeho ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> • činitelé ovlivňující zdraví – životní prostředí, životní styl, výživa a stravovací návyky, pohybové aktivity, rizika ohrožující zdraví • zásady bezpečného chování a ochrany zdraví – v dopravě, ve škole, při zájmových činnostech • ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, úrazy • prevence rizikového sexuálního chování • modelové situace a praktické ukázky odmítání návykových látek 	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat osvojené dovednosti komunikativní obrany proti manipulaci, šikaně, agresi a sexuálnímu zneužívání • chápat význam dobrého soužití pro vytváření společných mravních zásad a pravidel chování v rodině 	<p>2. Vztahy mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a s cizími lidmi, formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí • vztahy a pravidla v soužití mezi lidmi • vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství • mezilidské vztahy a komunikace, respektování sebe sama a druhých, chování podporující dobré vztahy 	
<ul style="list-style-type: none"> • využívat osvojené relaxační a kompenzační techniky a sociální dovednosti k překonání únavy a regeneraci organismu • dodržovat zdravé stravovací návyky a podle možností uplatňovat zásady správné výživy 	<p>3. Zdravý způsob života</p> <ul style="list-style-type: none"> • režim dne, sociální dovednosti pro zvládnání únavy a stresu • relaxace, kompenzační techniky, význam pohybu a sportu • zásady správného stravování, výživa, specifické druhy výživy, poruchy 	

	přijímání potravy	
<ul style="list-style-type: none"> • správně pojmenovat základní části lidského těla • specifikovat zdravotní obtíže v rámci svých možností • vědět, jak se chovat u lékaře, v nemocnici, lékárně • ošetřit drobné poranění, umět přivolat první pomoc 	<p>4. Podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní anatomie lidského těla • jednotlivé orgánové soustavy, základní funkce orgánů v těle • preventivní a lékařská péče • modelové situace – návštěva lékaře- komunikace v ordinaci, lékárně, nemocnici • základy první pomoci, základní ošetření 	
<ul style="list-style-type: none"> • řídit se pokyny odpovědných osob v případě mimořádných událostí • použít důležitá telefonní čísla • uplatňovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 	<p>5. Rizika ohrožující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • nemoci a jejich příznaky – osvojení podávání léků, zneužívání léků, prevence onemocnění, prevence HIV/AIDS • mimořádné události – živelní pohromy, krizové situace, evakuace osob, chování v úrazu • krizová čísla, činnost integrovaného záchranného systému • bezpečnost a ochrana zdraví na pracovištích a při práci v domácnosti 	

9 – TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP PRŠ 1. Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou 3 hodiny (bylo navýšeno o disponibilní časovou dotaci – 1 hodina).

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- tělocvična
- školní hřiště
- cvičení v přírodě, vycházky

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova je rozdělen do třech tematických okruhů:

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

Obecné cíle:

Základním cílem tělesné výchovy je vést žáky k pravidelnému provádění pohybových činností a kompenzovat negativní vlivy způsobu života. Důležitým předpokladem pro splnění tohoto cíle je vhodná motivace všech žáků na různé pohybové úrovni. Tělesná výchova by měla pomocí přiměřených prostředků žáky kultivovat v pohybových projevech a zlepšovat jejich tělesný vzhled. Obsahem výuky tělesné výchovy je teoretická a praktická průprava a nácvik vybraných atletických disciplín, sportovních a míčových her, sportovní gymnastiky, úpolů. Nedílnou součástí jsou pohybové a drobné hry spolu s kondičními, protahovacími, vyrovnávacími, relaxačními, pořadovými cvičeními. V rámci hodin TV seznamujeme žáky s hygienou a bezpečností při sportu a chování za mimořádných situací včetně zajištění první pomoci.

Charakteristika učiva:

Tělesná výchova umožňuje žákům aktivně poznávat, využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Ve shodě s věkem, pohybovými možnostmi a případným postižením je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Důležité je nejen rozvíjení pohybového nadání, ale i korekce zdravotních oslabení. Důležité jsou také relaxační chvílky a dechová cvičení.

Vyučovací předmět Tělesná výchova prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- orientovat se v základních názorech na zdraví a postupně uplatňovat preventivní činnosti podporující zdraví
- chránit si cílevědomě své zdraví a rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví
- získat si kladný vztah ke zdravému způsobu života a pocitu radosti z provádění tělesné činnosti, upevnit pozitivní vztah k pohybovým aktivitám
- osvojit si pohybovou a sportovní gramotnost
- zvyšovat a kultivovat své fyzické zdatnosti a pohybový projev
- vnímat fyzický, ale i psychický, estetický a sociální význam pohybových činností
- ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech podle potřeby spolupracovat
- prohlubovat hygienické a zdravotní zásady a návyky, reagovat v situacích ohrožení, zvládnout základy první pomoci

Pojetí výuky:

Ve výuce jsou využívány metody a formy práce, které žáky motivují ke sportovním aktivitám a k jejich pravidelnému provozování. Obsah předmětu je volen tak, aby žáci znali problematiku základních sportovních aktivit (atletika, gymnastika, plavání, míčové hry...) a byli schopni dle svých možností tyto pohybové

aktivity provozovat. Dále je dbán zřetel, aby si žáci uvědomovali transfer mezi jednotlivými sportovními aktivitami a byli schopni jej využít. Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na atletickém stadionu nebo ve volné přírodě. Tělesná výchova je určena a vytvářena pro všechny žáky s přihlédnutím k jejich individuálním možnostem a schopnostem.

Pomůcky:

Odborná literatura – pravidla, sportovní trénink, nové poznatky v oboru, soutěže, výukové video, stopky, měřící zařízení, kompas, sportovní náčiní a nářadí.

Metody vyučování:

Názorná ukázka, využití vlastních zkušeností, skupinové vyučování (práce v družstvech), kruhový trénink, intervalový trénink, cvičení na stanovištích.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Průběžná kontrolní měření výkonnosti, hodnocení aktivního a plnohodnotného zapojení do procesu tělesné výchovy, znalost a dodržování pravidel jednotlivých sportovních aktivit, hygieny a bezpečnosti.

Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova		
Ročník. 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygienické návyky při pohybových aktivitách • zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost • zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla • zdokonalovat základní pohybové dovednosti, zlepšovat a udržovat úroveň pohybových schopností • využívat základní kompenzační techniky a uplatňovat osvojené způsoby relaxace 	<p>1. Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, délka a intenzita pohybu, pohybové činnosti a hry, rekreační sport • příprava organismu – před pohybovou činností, uklidnění po skončení činnosti, protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení • rozvoj koordinačních schopností • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech 	

<ul style="list-style-type: none"> • usilovat o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti v souladu s individuálními předpoklady • aplikovat osvojované pohybové dovednosti ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech • ovládat základní herní činnosti jednotlivce a dodržovat spolupráci v družstvu při kolektivních hrách • dodržovat pravidla her a soutěží • uplatňovat zásady ekologického chování v přírodě a bezpečného chování v silničním provozu 	<p>2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – s různým zaměřením a využitím tradičního a netradičního náčiní, bez náčiní, motivační a napodobivé hry, modifikace osvojených pohybových her • základy gymnastiky – průpravná cvičení, jednoduchá akrobatická cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí • rytmická a kondiční cvičení – vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky • průpravná úpolová cvičení – přetahy, přetlaky • základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běhy, skok do dálky, do výšky, hod kriketovým míčkem • základy sportovních her – průpravné hry, základní manipulace s herním náčiním, hry se zjednodušenými nebo upravenými pravidly, základní herní činnosti jednotlivce • turistika a pobyt v přírodě – chůze a pohyb v terénu, pohybové činnosti v přírodě, ochrana přírody • netradiční pohybové činnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti • rozlišit nesportovní chování • znát základní zásady poskytování první pomoci 	<p>3. Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní organizační činnosti v TV • komunikace v TV – smluvené povely a signály, základní odborná tělocvičná terminologie osvojovaných činností • zásady jednání a chování – fair play, olympijské symboly • první pomoc při sportovních úrazech 	

10 - Zdravotní tělesná výchova

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou

Místo realizace:

- třída, ostatní prostory školy
- tělocvična
- školní hřiště
- cvičení v přírodě, vycházky

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zdravotní tělesná výchova je rozdělen do třech tematických okruhů:

- Činnosti podporující korekce zdravotních oslabení
- Speciální cvičení
- Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

Obecné cíle:

Základním cílem zdravotní tělesné výchovy je vést žáky k pravidelnému provádění pohybových činností a kompenzovat negativní vlivy způsobu života. Důležitým předpokladem pro splnění tohoto cíle je vhodná motivace všech žáků na různé pohybové úrovni. Zdravotní tělesná výchova by měla pomoci speciálních cvičení a všeobecně rozvíjejících pohybových činností, podporovat korekci zdravotních oslabení.

Charakteristika učiva:

Zdravotní tělesná výchova využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívány i v povinné tělesné výchově. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotních oslabení žáků. Obsah je vždy přizpůsobován míře a druhu zdravotního oslabení a má ozdravný účinek. Cílem je zmírnění, případně odstranění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- orientovat se v základních názorech na zdraví a postupně uplatňovat preventivní činnosti podporující zdraví

- chránit si cílevědomě své zdraví a rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví
- získat si kladný vztah ke zdravému způsobu života a pocitu radosti z provádění tělesné činnosti, upevnit pozitivní vztah k pohybovým aktivitám

Pojetí výuky:

Při výuce se využívají různé cvičební, stimulační, rehabilitační, balanční, relaxační a jiné pomůcky. Prvky zdravotní tělesné výchovy se preventivně zařazují i do výuky ostatních předmětů, formou relaxačních chvil.

Pomůcky:

Odborná literatura, sportovní náčiní, relaxační náčiní

Metody vyučování:

Názorná ukázka, využití vlastních zkušeností, skupinové vyučování (práce v družstvech).

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Průběžná kontrolní měření výkonnosti, hodnocení aktivního a plnohodnotného zapojení do procesu tělesné výchovy, znalost a dodržování pravidel jednotlivých sportovních aktivit, hygieny a bezpečnosti.

<p>Název vyučovacího předmětu: Zdravotní tělesná výchova</p> <p>Ročník. 1.</p>		
<p>Výstupy vzdělávání</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata, vazby a přesahy</p>
<p>Žák by měl:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech • dodržovat správné cvičební polohy • zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením • osvojit si základní techniku speciálních cvičení • zařazovat kompenzační cvičení do svého pohybového režimu 	<p>1. Činnosti podporující korekce zdravotních oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybový režim podle konkrétního zdravotního oslabení • dechová cvičení • správné držení těla • kontraindikace zdravotních oslabení <p>2. Speciální cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • oslabení podpůrně pohybového systému • oslabení vnitřních orgánů • oslabení oběhového a dýchacího systému • oslabení endokrinního systému, obezita • oslabení vnitřních orgánů • oslabení smyslových a nervových funkcí • oslabení zraku • oslabení sluchu • neuropsychická onemocnění <p>3. Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení 	

11 - RODINNÁ VÝCHOVA

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Rodinná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Odborné činnosti RVP PRŠ 1.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace jsou 3 hodiny.

Místo realizace:

třída, ostatní prostory školy, exkurze, obchody - například s domácími potřebami a nábytkem, projektové dny.

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Rodinná výchova je rozdělen do tří tematických okruhů: Rodina a rodinné soužití, Rodičovství, Domácnost

Obecné cíle:

Cílem předmětu Rodinná výchova je zaměření na vztahy mezi lidmi, získání základních dovedností v péči o domácnost a naučit žáky znát svá práva i povinnosti v oblasti rodinného života, kde vyhledat pomoc v případě krizových situací. Předmět Rodinná výchova se zabývá výchovou k rodičovství a rodinným životem. Pomáhá žákům v získávání a upevňování znalostí a dovedností nutných pro fungování rodiny, partnerských vztahů, péči o domácnost, řešení ekonomických činností, rodinné soužití, péči o děti a jejich výchovu.

Charakteristika učiva:

Rodinná výchova je zahrnuta ve vzdělávací oblasti odborné činnosti, tato oblast je jednou ze stěžejních, která by měla vést k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon praktických činností. Učivo navazuje na základní vzdělávání. Respektuje osobnost žáka, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické předpoklady pro samostatný život v rodině i jeho sociální adaptaci. Vzdělávání rovněž směřuje k získání schopnosti aktivně podporovat a chránit své zdraví. Učí žáky sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností v rámci rodiny a domácnosti. Realizace této vzdělávací oblasti staví na aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech, ale i na uvědomějším utváření vztahů k jiným osobám a okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví. Rodinná výchova má ve vzdělávání především praktický a aplikační charakter. V návaznosti na přírodovědné a společenskovední vzdělávání a s využitím specifických informací o zdraví směřuje především k hlubšímu poznávání rizikového a nerizikového chování (v partnerských vztazích, v sexuálním životě, rodičovských rolích atd.) a k osvojování praktických postupů uplatnitelných při řešení situací v běžném životě.

Vyučovací předmět *Rodinná výchova* prolíná celým vzděláváním a vyučování směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vede k:

- rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích
- orientování se v různých životních situacích a adaptabilitě na nové podmínky
- uplatňování dobrých mezilidských vztahů, zodpovědnému chování v krizových situacích podle svých možností
- otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky
- rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování dovedností jim předcházet
- plnění vlastních povinností a závazků, utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování
- přípravě řešení problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti, rozvoji základních manuálních a pracovních dovedností a pozitivnímu vztahu k práci
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Pojetí výuky:

Výukou tohoto předmětu se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Výuka probíhá s dotací 3 hodiny týdně. Učitel se snaží navodit tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě, pracuje s učebnicemi a pracovními listy, odpovídajícím schopnostem i věku a vyspělosti žáků. Rodinná výchova úzce spolupracuje s některými dalšími předměty (Základy společenských věd, Výchova ke zdraví, Praktické činnosti atd.). Cílem je, aby žáci byli do praktického života připraveni nejen po stránce teoretické, ale i praktické, jelikož si učivo osvojují formou různých metod.

Pomůcky:

Učebnice, pracovní listy, encyklopedie, nákresy, fotografie, časopisy, audiovizuální technika, demonstrační modely, počítačové výukové programy, internet.

Metody vyučování:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující se zřetelem k charakteru postižení a možnostem žáků. Uplatňuje individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění.

Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. Dále například metody řízeného rozhovoru, skupinové diskuse, vyvozování poznatků, práce s internetem, demonstrační pokusy, počítačové animace. Při výuce tohoto předmětu jsou velmi často zařazovány skupinové práce, projektové práce ve skupinách, nácvik modelových situací a praktická cvičení, motivační a výukové hry, soutěže, experimenty. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Žáci společně využívají ke hledání informací všech dostupných zdrojů - internet, encyklopedie, tisk. Velmi důležitou a motivační metodou je také učení se navzájem.

Hodnocení výsledků

Způsoby ověření: Hodnocení je prováděno slovním hodnocením. Ke kontrole plnění vytyčených cílů slouží průběžné hodnocení různých úkolů a prací, které žáci zpracovávají. Při tomto hodnocení zohledňujeme především snahu a individuální posun. Učitel vždy vychází z individuálních schopností žáka. Žáci jsou také hodnoceni za aktivní účast při skupinové práci na projektech, při nácviu modelových situací a za orientaci v rámci teorie. Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i sledování pozornosti a aktivity žáka při vyučování.

Klíčové kompetence

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Žák je veden k tomu, aby se podle svých schopností a individuálních předpokladů:

- dokázal orientovat v lehčích i těžších životních situacích a aplikovat v nich své znalosti a postřehy
- dovedl rozpoznat nebezpečné vlivy, které mohou ovlivnit zdraví, chování a myšlení a poukazuje na důležitost prevence
- kladl důraz na pěstování správných mezilidských vztahů, dodržování nepsaných společenských pravidel a osvojování technik k ochraně zdraví a osobnosti
- na modelových situacích dokázal řešit vztahy v rodině, škole, mezi partnery i ve větších společenstvích
- spoluvytvářel vlastní systém hodnot
- uvědomoval si odpovědnost za svůj intimní život
- prokázal estetické cítění a orientaci v moderním stylu bydlení
- chápal zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu

Kompetence k učení:

Žák by měl:

-využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech,

- při výuce používáme názorné pomůcky a audiovizuální techniku, také používáme různé texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd.

- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností,

-seznamujeme žáky s úlohami vycházejícími v co největší míře z praktického života, žáky motivujeme pro učení zejména tím, že jim předkládáme zajímavé situace, podněty, v nichž žáci prožívají radost z učení

-reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku, -žáci pracují společně v kolektivu s vlastní chybou jako s příležitostí, ukázat cestu ke správnému řešení, v rámci hodnocení učitele převažují prvky pozitivní motivace a povzbuzení

- uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech,- učíme žáky aplikovat získané znalosti a dovednosti do ostatních předmětů a běžného život, rozvíjet systematickou práci dodržováním stejných pracovních postupů, často opakujeme, procvičujeme

Učíme žáky průběžně sledovat a vyhodnocovat své hodnocení, porovnávat dosažené výsledky v týmu i samostatně.

Kompetence k řešení problémů:

Žák by měl:

- rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení - předkládáme žákům modelové situace, ve kterých je učíme řešit jednoduché problémy, nacvičujeme dovednosti umět požádat o radu a přivolat potřebnou pomoc, využíváme různé informační zdroje, s jejichž pomocí vedeme žáky k rozpoznání a předcházení nebezpečí

-řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby-přistupujeme k žákům individuálně, ale zároveň vytváříme prostor pro týmovou spolupráci žáků, průběžně sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, rozvíjíme u žáků schopnost využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem

-dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby-

žáky učíme jak se zachovat v případech, kdy jsou oni nebo někdo jiný ohroženi na životě, jak přivolat pomoc jiné osoby, popř. odborníka,

Kompetence komunikativní:

Žák by měl:

- dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou, poskytujeme dostatek prostoru pro vyjadřování, rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových činnostech nebo samostatném projevu, podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech

- naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a dle svých možností na něj adekvátně reagovat - Vedeme žáky k naslouchání a porozumění sdělovaného, ověřujeme si otázkami, zda žáci rozumí obsahu sdělení a správně na něj reagují, podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky

- využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky -

předkládáme žákům různé zdroje informací například multimédia, noviny, časopisy... učíme žáky využívat komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

- **využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi** -rozvíjíme komunikační zdatnost prostřednictvím diskuze, skupinovou prací vedeme žáky k minimalizaci komunikačních bariér a odlišností, dohlížíme na dodržování etiky komunikace (naslouchání, tolerování odlišných názorů)

Kompetence sociální a personální:

Žák by měl:

vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních - vedeme žáky k poznávání a respektování práv a povinností svých i ostatních, směřujeme žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i společnosti, vedeme žáky k respektování pravidel práce v týmu a k vědomí, že svými pracovními činnostmi ovlivňují výsledek společného snažení

- **orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování**

směřujeme žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i společnosti, učíme žáky nést zodpovědnost za své chování v souvislosti s morálními zásadami a pravidly slušného chování,

- **jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě** -

vedeme žáky k ohleduplnému a citlivému vnímání sebe i okolí, učíme žáky odpovědně a podle jejich možností plnit vlastní povinnosti i závazky, vedeme žáky k respektování práce druhých

-**dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život, podle pokynů kompetentních osob uplatňovat osvojené dovednosti a postupy** -

vedeme žáky k uvědomění si nebezpečí možných rizikových situací, upozorňujeme na možnosti jejich ochrany, na možnosti řešení situací, nacvičujeme s žáky chování v krizových situacích a situacích ohrožujících život.

Kompetence občanské:

Žák by měl:

- **znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití**

-vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování.

- **uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví a zdraví druhých lidí**

-seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování

- instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci

- **podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje**

- seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy
- směřujeme žáky k pochopení zdravého způsobu života a ochraně životního prostředí
- **rozpoznat nevhodné a rizikové chování**
- učíme žáky poznat nevhodné a rizikové chování.
- v rámci výuky zařazujeme aktivity preventivního charakteru

Kompetence pracovní:

Žák by měl:

- **mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti**
- manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry fyzických možností
- pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, základní činnosti v domácnosti)
- seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím pro běžné domácí použití a jejich funkcí,
- učíme žáky dodržovat vhodné metody a postupy práce
- **chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu**
- vedeme žáky, aby pochopili význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu,
- **plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých**
- pozitivně povzbuzujeme pro získání kladného vztahu k práci, rozvíjíme u žáků schopnost koncentrace na pracovní výkon a výsledek
- při vyučování zařazujeme práci individuální, ve dvojicích i ve skupině
- **znát možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb**
- poskytujeme žákům informace o poradenských a zprostředkovatelských službách
- **znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci**
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, zásady ochrany lidského zdraví a plnit povinnosti a závazky z toho vyplývající
- důsledně dbáme na dodržování základních hygienických návyky

Odborné kompetence:

Kompetence dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Žák by měl:

- **dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele -**
- průběžně poučujeme žáky o předpisech z oblasti hygieny, požární ochrany a BOZP
- společně dodržujeme základní předpisy z oblasti hygieny, požární ochrany a BOZP
- **používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností-**
- dbáme na používání ochranných pracovních pomůcek
- **spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí -**
- dbáme na to, aby žáci na svém pracovním místě udržovali pořádek a čistotu
- učíme žáky sebekázní při různých pracovních činnostech.

Kompetence usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Žák by měl:

- **dodržovat stanovené normy a předpisy-**
- dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických zásad
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních zásad při používání jednoduchých přístrojů například při práci v domácnosti
- seznamujeme žáky s provozními řády odborných učeben (například cvičná kuchyň)
- **pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky-**
- vedeme žáky k práci podle instrukcí druhé osoby
- seznamujeme žáky s technologickými postupy
- uplatňujeme zásadu přiměřenosti a postupné náročnost
- **zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti**
- učíme žáky vybrat správné pracovní materiály nebo nástroje pro danou práci podle vhodného pracovního postup

- spolupracovat při dosahování stanovených úkolů-

- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti

-motivujeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci

- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti

-učíme žáky nést odpovědnost za svou vykonanou práci

- provádíme se žákem společnou kontrolu vykonané práce

-snažíme se žáka vhodnou motivací vést ke kvalitně vykonané práci

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Žák by měl:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení

-motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

-vedeme žáky k vážení si práce své i druhých

- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí-

- dbáme na třídění odpadu, šetříme vodou, elektřinou

-využíváme naučené sociální dovednosti v běžném životě (třídění odpadu, osobní ochranné prostředky...)

-posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí

-posuzujeme výrobní postupy jejich výsledky – zejména dopad na životní prostředí.

-vedeme žáky k vážení si práce své i druhých.

Odborné kompetence:

Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností, souvisejí s dodržováním zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Týkají se kvality práce, ekonomického jednání v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje a směřují k tomu, aby žák byl schopen: - rozvíjet vědomosti a dovednosti v oblasti pracovních činností v jednotlivých předmětech - stanovovat a hodnotit své hodnoty a postoje k pracovním činnostem, přijímat připomínky a rady starších osob - dodržovat předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy - používat osobní ochranné pracovní prostředky - dodržovat stanovené normy a předpisy - pracovat podle instrukcí nebo návodu za pomoci druhé osoby - zvolit materiály a použít správné pracovní nástroje podle vykonávané činnosti - zkontrolovat

a zhodnotit kvalitu své práce - posuzovat prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí - nakládat s materiály, energiemi, odpady a vodou s ohledem na životní prostředí

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- utváření pozitivních postojů a porozumění sobě samému a druhým;
- rozvíjení sebedůvěry, regulace nežádoucích projevů vlastního chování a účelnému prezentování se v různých situacích;
- utváření dobrých mezilidských vztahů a rozvíjení dovednosti dobré komunikace;
- rozvíjení dovedností pro vzájemnou spolupráci a pomoc a uvědomování si její hodnoty;
- rozvíjení základních specifických dovedností pro zvládání různých sociálních situací;
- akceptování různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- primární prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a možného zneužívání vlastní osoby.

Tematické celky průřezového tématu:

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění a koncentrace; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro celoživotní učení;
- Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; můj vztah k sobě samému;
- Seberegulace a sebe organizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání; zvládání zátěžových a krizových situací; organizace vlastního času (harmonogram dne);
- Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému a k druhým lidem; dovednosti zvládat stresové situace (uvolnění – relaxace); hledání pomoci při potížích; *rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu.*

Sociální rozvoj:

- Poznávací schopnosti – cvičení pozorování; vzájemné poznávání se ve skupině (ve škole, v zaměstnání, poznávání dalších lidí), nácvik schopností rozeznat nebezpečí a rizikové situace; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem;

- Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy ve skupině/třídě (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se);
- Komunikace – dovednosti pro sdělování; verbální i nonverbální komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přání, přesvědčování); řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, sebe prezentace, žádost apod.; odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace.

Člověk a životní prostředí:

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí;
- uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování a vede k odpovědnosti ochrany přírody a přírodních zdrojů;
- získávání znalostí, dovedností a pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání vůči životnímu prostředí;
- rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální úrovni;
- odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů a respektování principů udržitelného rozvoje;
- utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí.

Tematické celky průřezového tématu –

Ekosystémy:

Vzájemné vztahy organismů a prostředí; struktura a funkce ekosystémů; základní podmínky života; ochrana přírody; les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, způsob hospodaření, jejich okolí); změny okolní krajiny vlivem člověka; vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo (město – vesnice, odlišnosti jejich funkce); kulturní krajina.

Vztah člověka k prostředí:

Vztahy člověka k prostředí, k nejbližšímu okolí (aplikace na místní podmínky); vliv prostředí na lidské zdraví; principy udržitelnosti rozvoje; aktuální ekologické problémy; naše obec (přírodní zdroje, jejich původ a způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, řešení odpadového hospodářství, vliv jednání lidí na prostředí); lokální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví).

Mediální výchova:

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;

- vytváření představ o roli médií v každodenním životě;
- rozpoznání důvěryhodnosti informací z různých druhů médií;
- rozvíjení komunikačních schopností, zvláště při veřejném vystupování;
- uvědomování si hodnoty vlastního života;
- rozvíjení citlivosti vůči předsudkům (zejména o menšinách) i jednotlivci.

Tematické celky průřezového tématu:

Vnímání mediálních sdělení:

Hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení; informace o možnosti tzv. klamavé reklamy.

Fungování a vliv médií ve společnosti:

Vliv médií na každodenní život; role médií v životě jednotlivce; vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); Bezpečnost při využívání internetu.

Výchova pro vstup do světa práce

Přínos průřezového tématu k naplňování cílů vzdělávání směřuje k:

- motivaci pro zapojení do pracovního života;
- dovednostem získat informace o profesních příležitostech a srovnání se svými předpoklady;
- rozvíjení dovedností verbální prezentace při jednáních s potencionálními zaměstnavateli;
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Tematické celky průřezového tématu:

Práce a zaměstnanost:

Hlavní oblasti světa práce; charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci); trh práce a jeho ukazatele; požadavky zaměstnavatelů; problémy nezaměstnanosti; získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi, nácvik konkrétních situací.

Pracovně právní legislativa – zákoník práce, pracovní poměr, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace.

Sebeprezentace:

Písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, inzerát, odpověď na inzerát, přijímací pohovor – nácvik konkrétních modelových situací.

Název vyučovacího předmětu: Rodinná výchova		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znát postavení člověka ve společnosti a v rodině • objasnit složení rodiny a změny v rodině • interpretovat základní pravidla a povinnosti členů rodiny • vysvětlit etapy lidského života, potřeby a životní projevy • znát důvody náhradní rodinné péče 	<p>1. Rodina, rodinné soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy a komunikace v rodině v užší i širší, generační konflikty - fungování rodiny – práva a povinnosti členů v rodině, postavení dítěte v rodině, vliv rodiny na vývoj dítěte - spolupráce v rodině - úplná a neúplná rodina, náhradní rodičovská péče 	<p>Základy společenských věd – Lidé kolem nás</p> <p>Základy společenských věd – Lidé a čas</p> <p>Výchova ke zdraví – Vztahy mezi lidmi</p>
<ul style="list-style-type: none"> • respektovat pravidla soužití mezi vrstevníky, kamarády a partnery • uplatňovat zdrženlivost ve svých citových projevech • být obeznámen s riziky sexuálního chování a riziky při výběru partnera • znát důsledky rizikového sexuálního chování- nechtěné těhotenství • rozpoznat rizika své bezpečnosti a uplatňovat osvojené dovednosti proti manipulaci a agresi • vědět na koho se obrátit v situacích osobního ohrožení 	<p>2. Rodičovství</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy – kamarádství, přátelství, láska, výběr partnera -zdravý životní styl, prevence nemocí - sexuální dospívání -problematika a prevence sociálně patologických jevů -sňatek, těhotenství, narození dítěte, péče o dítě, dětské nemoci - neshody v manželství, manželská poradna, rozvod 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj</p> <p>Výchova ke zdraví – Zdraví a jeho ochrana</p> <p>Výchova ke zdraví – Vztahy mezi lidmi</p> <p>Výchova ke zdraví – Zdravý způsob života</p>

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat hygienické zásady a návyky v osobní hygieně • orientovat se v prostředcích osobní hygieny a způsobech jejich použití • ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a aplikovat základy úklidových prací • bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky • uplatňovat zásady hygieny a ochrany zdraví při práci v domácnosti • poskytnout první pomoci při drobném poranění v domácnosti 	<p>3. Domácnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - byt, jeho funkce, prostory, jejich účel a vybavení. - základní vybavení domácností. - sebeobsluha a osobní hygiena. - úklidové práce v domácnosti. -podíl jednotlivých členů domácnosti na jejím chodu - modelové situace a praktická cvičení – -ošetření drobného poranění- škrábnutí, říznutí, popálení, opaření 	<p>Výchova ke zdraví - Podpora zdraví</p> <p>Výchova ke zdraví - Rizika ohrožující zdraví</p> <p>VPP- Bezpečnost práce</p> <p>Praktické činnosti – Provoz a údržba domácnosti</p> <p>Praktické činnosti – Ruční práce</p>
---	---	---

12 - PRÁCE V DOMÁCNOSTI

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Výživa a příprava pokrmů vychází z obsahu vzdělávací oblasti Odborné činnosti RVP PRŠ 1. Je součástí vzdělávacího okruhu Práce v domácnosti, většinou části Příprava pokrmů

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 6 hodin (bylo navýšeno o disponibilní časovou dotaci – 3 hodiny).

Místo realizace:

- třída, cvičná kuchyně
- různé prodejny například potravin, další podle možností - kuchyňského zařízení a vybavení a jiné
- podle možností exkurze nebo projektové dny

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výživa a příprava pokrmů je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Bezpečnost práce

Výživa člověka

Potraviny a nápoje

Technologie přípravy pokrmů

Obecné cíle:

Vzdělávání v předmětu Výživa a příprava pokrmů směřuje žáky s ohledem na respektování jejich individuálních zvláštností a schopností k získávání jednoduchých pracovních dovedností a návyků, k rozvíjení jejich samostatnosti v oblasti praktického života k osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti práce a hygieny. Žák získává pozitivní vztah k práci v kuchyni, seznamuje se zásadami zdravé výživy i společenským chováním u stolu a s kulturou stolování. Učí se efektivně využívat pracovní inventář cvičné kuchyně, být zodpovědný a spolehlivý při práci v kolektivu. Cílem předmětu je poskytnout žákům osvojení si praktických návyků a dovedností k jednoduchým činnostem v daném oboru, osvojit si dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Důraz je kladen na vytvoření návyků žáků k dodržování osobní i provozní hygieny.

Charakteristika učiva:

Výuka v předmětu Výživa a příprava pokrmů navazuje na poznatky získané v základním vzdělávání a dále je rozvíjí a prohlubuje. Plní funkci stěžejního předmětu, v němž se realizují praktické činnosti, získané teoretickou přípravou spojené se stravováním a činnostmi s nimi spojenými. Důraz je kladen na osvojení praktických dovedností a návyků, které žákům umožní vykonávat jednoduché činnosti v oblasti praktického života a umožňují mu co nejvíce možnou integraci do běžného života. Žáci by se měli s pomocí orientovat v základním vybavení kuchyně, bezpečně obsluhovat základní elektrické spotřebiče, bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky, dodržovat zásady správného stolování a společenské chování u stolu, také s pomocí připravit jednoduchý pokrm a pohoštění, naučit se dodržovat hygienické a bezpečnostní předpisy nebo poskytnout první pomoc při drobném poranění v kuchyni, nebo přivolat pomoc při závažnějším poranění.

Ve vyučovacím předmětu Výživa a příprava pokrmů směřuje vyučování k tomu, že žák by měl s přihlédnutím k jeho individuálním zvláštnostem a schopnostem:

- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce
- bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky
- bezpečně obsluhovat základní spotřebiče
- orientovat se ve vybavení kuchyně
- s pomocí připravit jednoduchý pokrm a jednoduché pohoštění

- dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu
- poskytnout první pomoc při drobném poranění
- získat poznatky z oblasti zdravé výživy
- orientovat se ve správných stravovacích návycích
- orientovat se v základních druzích potravin a jejich nákupu a ukládání
- využívat získaných poznatků a dovedností v praktickém životě

Pojetí výuky:

Žáci jsou podle svých schopností a individuálních zvláštností vedeni k prohlubování a upevňování praktických i teoretických odborných dovedností a vědomostí získaných v odborných předmětech. Předmět Výživa a příprava pokrmů učí žáky aplikovat tyto vědomosti při praktické činnosti a osvojovat si odborné dovednosti a návyky, využitelné v oblastech praktického života.

Pomůcky:

Při výuce jsou podle možností využívány názorné ukázky, odborné učebnice, odborné časopisy a literatura, instruktážní videa a DVD, obrazový materiál, prospekty, receptury teplých a studených pokrmů, internet, soubory hygienických norem a předpisů bezpečnosti práce a požární ochrany.

Metody vyučování:

Instruktáž, názorné předvedení, výklad, vysvětlování, řízený rozhovor, ukázka, diskuse, skupinová a individuální samostatná práce, cvičení, práce s literaturou, exkurze (kuchyňská studia, obchody domácích potřeb). Volba metod a postupů v předmětu Výživa a příprava pokrmů bude vycházet z přihlídnutí k individuálním zvláštnostem a schopnostem žáků, k psychologickým možnostem (vnímání, představy, paměť, myšlení, řeč, vůle, pozornost, dovednost a zájem).

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Žák bude hodnocen s přihlídnutím k jeho individuálním zvláštnostem a schopnostem za splnění daných výstupů. Kritériem bude jeho přístup k práci a míra splnění očekávaných výstupů. Průběžná klasifikace dílčích prací, prezentace pokrmu, sebehodnocení, společné hodnocení. Žáci jsou hodnoceni na základě postupu u dílčích úkonů. Posuzuje se pracovní přístup, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získává pedagog také například soustavným diagnostickým pozorováním žáka, konzultacemi s ostatními pedagogy a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden. Hodnocení a klasifikace vychází s osobnostních a odborných znalostí žáka s přihlídnutím k jeho schopnostem učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Žák je veden k tomu, aby podle svých schopností a individuálních předpokladů:

- získal základní pracovní dovednosti a návyky
- uplatňoval zkušenosti a postupy v praktických činnostech
- aplikoval správné technologické postupy při přípravě jednoduchých pokrmů
- pracoval samostatně i v týmu
- uplatňoval zásady racionální výživy při přípravě pokrmů
- dodržoval zásady správného stolování a společenského chování u stolu
- dovedl hospodárně využívat potraviny s ohledem na životní prostředí
- dodržoval osobní i provozní hygienu a hygienu prostředí při přípravě pokrmů

Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

Žák by měl:

-využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech;

- při výuce používáme názorné pomůcky a audiovizuální techniku, také používáme různé texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd.

- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností;

-poskytujeme žákům dostatek přiměřených informací vycházejících v co největší míře z praktického života, žáky motivujeme pro učení zejména tím, že jim předkládáme zajímavé situace, podněty, v nichž žáci prožívají radost z učení

-reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku;

-žáci pracují společně v kolektivu nebo individuálně za pomoci učitele s vlastní chybou a snaží se nalézt cestu ke správnému řešení, v rámci hodnocení učitele převažují prvky pozitivní motivace a povzbuzení

- uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech;

- učíme žáky aplikovat získané znalosti a dovednosti do běžného života, rozvíjet systematickou práci dodržováním stejných pracovních postupů, často opakujeme, procvičujeme

Kompetence k řešení problémů:

Žák by měl:

- **rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení;**

- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů

- učíme žáky rozpoznat příčiny problému samostatně nebo pod vedením učitele, navrhnout vhodný způsob řešení problému, využívat různé možnosti řešení pro splnění zadaného postupu, například v technologických postupech přípravy jednoduchých pokrmů využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

- **řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby;**

- při řešení překážek v běžném životě podněcujeme žáky ke spolupráci s jinými lidmi, například k práci ve skupině

- vytváříme různé příležitosti k získávání nových zkušeností a poznatků

-během činností přihlížíme k individuálním schopnostem žáků

- **dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby;**

- navozením vhodných situací vedeme žáky k tomu, aby uměli přivolat pomoc v případě ohrožení sebe nebo jiné osoby

Komunikativní kompetence:

Žák by měl:

- **dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou;**

-učíme žáky vhodným způsobem vyjadřovat své myšlenky k zadaným odborným tématům, zpracovávat správně a srozumitelně pracovní postupy.

- rozvíjíme obsahovou stránku řeči žáků.

- **naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat;**

-učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů a otázek.

-vedeme žáky k zvládnutí běžných komunikačních situací

- **využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky;**

- využíváme všechny dostupné metody komunikace, včetně alternativní a augmentativní komunikace

- **využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi;**

-učíme žáky požádat o pomoc.

-podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální:

Žák by měl:

- **vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních;**

-seznamujeme žáky s právy a povinnostmi jejich i ostatních

-vedeme žáky k respektování pravidel práce v týmu a k vědomí, že svými pracovními činnostmi ovlivňují výsledek společného snažení

- **orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování;**

- směřujeme žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i společnosti,

-učíme žáky nést zodpovědnost za své chování v souvislosti s morálními zásadami a pravidly slušného chování,

-učíme žáky dodržovat například zásady správného stolování a společenského chování u stolu

- **jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě;**

-vedeme žáky k ohleduplnému a citlivému vnímání sebe i okolí, učíme žáky odpovědně a podle jejich možností plnit vlastní povinnosti i závazky, vedeme žáky k respektování práce druhých

-zapojujeme žáky do týmové práce

- **dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy;**

-vedeme žáky k uvědomění si nebezpečí možných rizikových situací, nacvičujeme s žáky chování v krizových situacích a situacích ohrožujících zdraví a život.

Kompetence občanské:

Žák by měl:

- **znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití;**

-vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování.

- **uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví a zdraví druhých lidí;**

- učíme žáky rozpoznávat zdravé stravovací návyky a mít povědomí o jejich významu pro zdraví člověka

- instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci
- v rámci výuky zařazujeme aktivity preventivního charakteru, poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění
- **podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje;**
- seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy
- směřujeme žáky k pochopení zdravého způsobu života a ochraně životního prostředí
- učíme žáky ekonomicky nakládat s potravinami, třídit odpad a chránit životní prostředí
- **rozpoznat nevhodné a rizikové chování;**
- učíme žáky poznat nevhodné a rizikové chování v souvislosti vlastního zdraví, nebezpečné potraviny, závislosti

Kompetence pracovní:

Žák by měl:

- **mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti;**
- manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry fyzických možností
- vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků
- učíme žáky dodržovat vhodné metody a postupy práce
- **chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu;**
- vedeme žáky, aby pochopili význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu
- **plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých;**
- pozitivně povzbuzujeme pro získání kladného vztahu k práci, rozvíjíme u žáků schopnost koncentrace na pracovní výkon a výsledek
- při vyučování zařazujeme práci individuální, ve dvojicích i ve skupině
- **znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.**
- učíme žáky dodržovat vymezená pravidla, zásady ochrany lidského zdraví a plnit povinnosti a závazky z toho vyplývající

Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření odborných kompetencí

Kompetence dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Žák by měl:

- **dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele;**

-průběžně poučujeme žáky o předpisech z oblasti hygieny, požární ochrany a BOZP

- společně dodržujeme základní předpisy z oblasti hygieny, požární ochrany a BOZP

- **používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností;**

- dbáme na používání ochranných pracovních pomůcek

- **spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí;**

- dohlížíme na vytváření bezpečného pracovního prostředí

-dbáme na to, aby žáci na svém pracovním místě udržovali pořádek a čistotu

- učíme žáky sebekázně při různých pracovních činnostech.

Kompetence usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Žák by měl:

- **dodržovat stanovené normy a předpisy;**

-dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických zásad

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních zásad při používání jednoduchých přístrojů například při práci v domácnosti

-seznamujeme žáky s provozními řády odborných učeben (například cvičná kuchyň)

- **pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky;**

-vedeme žáky k práci podle instrukcí druhé osoby

-seznamujeme žáky s technologickými postupy

- uplatňujeme zásadu přiměřenosti a postupné náročnost

- **zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti;**

-učíme žáky vybrat správné pracovní materiály nebo nástroje pro danou práci podle vhodného pracovního postup

- spolupracovat při dosahování stanovených úkolů;

-motivujeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci

-provádíme nácvik vzájemné pomoci a spolupráce v rámci pracovních činností

- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti;

-učíme žáky nést odpovědnost za svou vykonanou práci- provádíme se žákem společnou kontrolu vykonané práce

-snažíme se žáka vhodnou motivací vést ke kvalitně vykonané práci

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Žák by měl:

- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení;

-motivujeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

-vedeme žáky k vážení si práce své i druhých

- seznamujeme žáky se společenským a finančním ohodnocením jejich vykonávané práce

- nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí;

- dbáme na třídění odpadu, šetříme vodou, elektřinou

-využíváme naučené sociální dovednosti v běžném životě (třídění odpadu, osobní ochranné prostředky...)

-posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí;

-posuzujeme výrobní postupy jejich výsledky – zejména dopad na životní prostředí - vedeme žáky k vážení si práce své i druhých.

Název vyučovacího předmětu: Výživa a příprava pokrmů		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesah
<p>Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> -orientovat se v základním vybavení kuchyně, - bezpečně obsluhovat základní spotřebiče -dodržovat základní hygienické a bezpečnostní předpisy při práci -bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky -poskytnout první pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc při vážnějším poranění 	<p>1. Bezpečnost práce</p> <ul style="list-style-type: none"> -seznámení se s vybavením pracoviště – základní vybavení kuchyně (kuchyňský inventář) - manipulace se základními kuchyňskými spotřebiči a kuchyňským zařízením (varná konvice, lednice, sporák...) - hygiena při práci v kuchyni, používání ochranných osobních pomůcek -pořádek na pracovišti, pracovní pomůcky a prostředky -úklid pracoviště -nejčastější úrazy v kuchyni a jejich prevence – bezpečnost při manipulaci se základními kuchyňskými spotřebiči a kuchyňským zařízením - první pomoc - důležitá telefonní čísla 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj VPZ – Svět práce Výchova ke zdraví – Rizika ohrožující zdraví ČŽP - Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a problémy životního prostředí Exkurze, Cvičení v přírodě Rodinná výchova – Domácnost</p>
<ul style="list-style-type: none"> -rozpoznat zdravé stravovací návyky a mít povědomí o jejich významu pro zdraví člověka - dodržovat zásady správného stolování a společenského chování u stolu 	<p>2. Výživa člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa člověka a její význam pro zdraví, stravovací návyky -základy jednoduchého stolování - prostírání - základy společenského chování u stolu 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj ČŽP – Vztah člověka k prostředí Výchova ke zdraví – Zdraví a jeho ochrana Výživa a příprava pokrmů - Výživa člověka Rodinná výchova – Péče o dítě</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit základní skupiny potravin - nakoupit základní potraviny -realizovat zásady správného 	<p>3. Potraviny a nápoje</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní druhy potravin - nákup základních potravin - skladování a ukládání potravin -nevhodné užití potravin poškozených nebo jinak nevhodných ke konzumaci 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj ČŽP - Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Lidské</p>

<p>skladování a ukládání potravin -znát důsledky špatného ukládání potravin a konzervace -ekonomicky nakládat s potravinami -třídít odpad a chránit tak životní prostředí</p>	<p>- nakládání s odpady a obaly</p>	<p>aktivity a problémy životního prostředí Matematika – Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
<p>- opracovávat a upravovat suroviny - používat vhodný kuchyňský inventář - volit a používat vhodné suroviny pro přípravu jednoduchých pokrmů - provádět jednoduché tepelné úpravy pokrmů - připravit jednoduchý pokrm - připravit jednoduché pohoštění - dodržovat bezpečnost práce a hygienické zásady při přípravě pokrmů</p>	<p>4. Technologie přípravy pokrmů -předběžná úprava při zpracování potravin – omývání, proplachování, přebírání, třídění, škrábání, loupání... -návčik činností a technik základních kuchařských dovedností spojených s přípravou na zpracování pokrmů – míchání, krájení - odměřování potravin -jednoduché tepelné úpravy pokrmů - technologické postupy – vlastní návčik a příprava jednoduchých pokrmů -procvičování bezpečnosti a hygienických zásad při přípravě pokrmů</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj VZP - Svět práce</p>

13 - PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Praktické činnosti vychází z obsahu vzdělávací oblasti Odborné činnosti RVP PRŠ 1. Je součástí části vzdělávacího okruhu Práce v domácnosti, z větší části okruhu Práce a údržba domácnosti.

Časové vymezení:

Hodinová dotace vychází z celkové povinné dotace RUP. Časová týdenní dotace je 7 hodin (bylo navýšeno o disponibilní časovou dotaci – 1 hodina)

Místo realizace:

třída, učebny praktických činností, ostatní prostory školy, vycházky, školní pozemek; podle možností exkurze, obchody pro kutily, galanterie, návštěvy dílen, výstavy

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Praktické činnosti je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

- Provoz a údržba domácnosti
- Ruční práce
- Dílenské práce
- Pěstitelské práce

Obecné cíle:

Praktické činnosti patří k jednomu ze stěžejních vzdělávacích okruhů. Cílem je poskytnout žákům s přihlédnutím k jejich individuálním zvláštnostem, zdravotnímu stavu a specifickým problémům vyplývajícím z povahy a stupně postižení, osvojení praktických dovedností, které jim umožní vykonávat jednoduché činnosti v domácnosti, osvojit si dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, osvojení si základních pracovních dovedností a návyků, používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci. Snaží se u žáků získat pozitivní vztah k práci, vede žáky ke vzájemné spolupráci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce. Vede žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí k dosažení kvalitního výsledku k získání potřebné sebedůvěry, k chápání práce jako příležitosti k seberealizaci. Orientace v různých oborech lidské činnosti

Charakteristika učiva:

Praktické činnosti jsou zahrnuty ve vzdělávací oblasti Odborné činnosti, částečně jsou součástí vzdělávacího oboru Práce v domácnosti. Tato oblast je jednou ze stěžejních předmětů ve vzdělávání žáků v praktické škole jednoleté. Jsou zaměřeny na rozvoj motorických dovedností, manuálních dovedností a návyků žáků, které přispívají k soběstačnosti, zapojení do každodenního života a umožňují jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Vedou žáky k utváření odborných kompetencí potřebných pro výkon praktických činností. Učivo navazuje na teoretické znalosti získané při předchozím vzdělávání. V návaznosti na některé další předměty směřuje hlavně k osvojování praktických postupů uplatnitelných při řešení situací v běžném životě. Učí žáky sledovat, hodnotit a v daných možnostech řešit situace související se zdravím a bezpečností. Realizace této vzdělávací oblasti staví na přístupu žáků k práci, na osobních zkušenostech, na uvědomělejší utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví. Tento předmět plní funkci stěžejního předmětu, v němž se realizují praktické činnosti převážně formou praktického cvičení podle individuálních možností a

schopností žáků. Důraz je kladen na správné používání náradí a pomůcek, dodržování zásad bezpečnosti práce, hygienických a ekologických norem, odpovědnost za plnění úkolů a kvalitu vykonané práce.

Cílové zaměření vzdělávacího okruhu

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků;
- osvojení poznatků a pracovních postupů potřebných pro výkon pracovních činností;
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti;
- osvojení jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život;
- provádění jednoduchých rukodělných činností odpovídajících jeho schopnostem;
- získání konkrétní představy o vlastnostech materiálů;
- používání vhodných jednoduchých nástrojů a přístrojů; využívání získaných dovedností v péči o domácnost;
- vytváření pozitivního vztahu k práci a odpovědnému přístupu k vlastní činnosti;
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Pojetí výuky:

Výukou tohoto předmětu se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní život Organizace výuky je dána charakterem předmětu, výuka probíhá převážně formou praktických cvičení. Žáci se seznamují s chodem domácnosti, s různými druhy materiálů, s užitím vhodných pomůcek a nástrojů. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování hygienických zásad a bezpečnosti práce. Každá získaná dovednost zvýší soběstačnost žáků a možnost jejich seberealizace. Cílem je, aby žáci byli do praktického života připraveni nejen po stránce teoretické, ale rovněž praktické.

Pomůcky:

Při výuce jsou využívány názorné ukázky, dále odborné učebnice, metodické příručky, odborné časopisy a literatura, instruktážní videa a DVD, obrazový materiál, prospekty, internet, stavebnice a předlohy pro stavby, jednoduché kuchyňské přístroje a přístroje a pomůcky určené ke zdárnému chodu domácnosti, k osobní hygieně i pro udržení čistoty osobních věcí, dílenské a zahradnické náradí, materiál a pomůcky pro práci v keramické dílně, materiál a pomůcky využívané při ručních pracích, soubory hygienických norem a předpisů bezpečnosti práce a požární ochrany.

Metody vyučování:

Volba metod a postupů v předmětu Praktické činnosti bude vycházet z hlediska přiměřenosti k věkovým a individuálním zvláštnostem žáka, psychickým možnostem (vnímání, představy, paměť, myšlení, řeč, vůle, pozornost, dovednost, manuální zručnost a zájem). Při výuce je používána forma výkladu, při kterém jsou využívány názorné pomůcky, řízeného rozhovoru, vysvětlování, skupinové diskuse, vyvozování poznatků, instruktáž, ukázka, názorné předvedení, práce s internetem, demonstrační pokusy, počítačové animace. Při výuce tohoto předmětu jsou velmi často zařazovány skupinové práce,

projektové práce ve skupinách a jejich prezentace a nácvik modelových situací a praktických cvičení. Velmi důležitou a motivační metodou je také učení se navzájem. Při výuce je využívána audiovizuální technika. Do výuky je zařazována samostatná i skupinová práce žáků, při které žáci uplatní své znalosti z předmětu i běžného života a rovněž práce s informacemi. Žáci využívají ke hledání informací všech dostupných zdrojů - internet, encyklopedie, tisk, ve kterých se žáci seznamují s novými trendy v technických přístrojích. Ve výuce jsou využívány exkurze do obchodů domácích potřeb, obchodů pro kutily, dílen, galanterií atd.

Hodnocení výsledků – způsoby ověření:

Žák bude hodnocen s přihlédnutím k jeho individuálním zvláštnostem a schopnostem za splnění daných výstupů. Kritériem bude jeho přístup k práci a míra splnění očekávaných výstupů. Průběžná klasifikace dílčích prací, Žáci jsou hodnoceni na základě postupu u dílčích úkonů. Posuzuje se pracovní přístup, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získává pedagog také například soustavným diagnostickým pozorováním žáka, konzultacemi s ostatními pedagogy a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko- psychologických poraden. Hodnocení a klasifikace vychází s osobnostních a odborných znalostí žáka s přihlédnutím k jeho schopnostem učení.

Klíčové kompetence

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat:

Žák je veden k tomu, aby podle svých schopností a individuálních předpokladů:

- dodržoval bezpečnostní a hygienická pravidla při zadané práci
- chápal zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- osvojit si jednoduché pracovní postupy uplatnitelné v běžném životě
- dodržoval správné pracovní postupy
- zvládl zadané pracovní činnosti a uplatnil v nich své získané znalosti a dovednosti

vytvářel si pozitivní vztah k práci a nesl odpovědnost za kvalitu svých i společných výsledků práce

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

-Kompetence k učení:

Žák by měl:

-využívat vhodné metody a techniky při učení a praktických činnostech

-při práci se žáky zohledňujeme jejich úroveň a míru znevýhodnění, uplatňujeme individuální přístup

- učíme žáky pracovat podle jejich možností s různými druhy materiálů a různými technikami výroby, rozvíjíme systematickou práci žáků dodržováním stejných pracovních postupů, aplikujeme získané znalosti a dovednosti do ostatních předmětů a běžného života, prostřednictvím vhodně volených zadání učíme žáky poznávat smysl osvojovaných postupů pro běžný život.

- být motivován k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností,

-seznamujeme žáky s úlohami vycházejícími v co největší míře z praktického života, žáky motivujeme pro učení zejména tím, že jim předkládáme zajímavé situace, podněty, v nichž žáci prožívají radost z učení

-reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku, -žáci pracují společně v kolektivu s vlastní chybou jako s příležitostí, ukázat cestu ke správnému řešení, v rámci hodnocení učitele převažují prvky pozitivní motivace a povzbuzení

- uplatňovat základní zkušenosti a postupy v pracovních činnostech,- učíme žáky aplikovat získané znalosti a dovednosti do ostatních předmětů a běžného života, rozvíjet systematickou práci dodržováním stejných pracovních postupů, často opakujeme, procvičujeme

-Kompetence k řešení problémů:

Žák by měl:

- rozpoznat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení;

- vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů
- učíme žáky rozpoznat příčiny problému samostatně nebo pod vedením učitele, navrhnout vhodný způsob řešení problému, využívat různé možnosti řešení pro splnění zadaného postupu, při plnění úkolů a řešení vzniklých problémů využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

-řešit běžné životní situace a překážky, překonávat je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby;

- při řešení překážek v běžném životě podněcujeme žáky ke spolupráci s jinými lidmi, například k práci ve skupině
- vytváříme různé příležitosti k získávání nových zkušeností a poznatků, například názornou demonstrací, vytvářením modelových situací a podobně
- během činností přihlížíme k individuálním schopnostem žáků

- dokázat přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby;

- navozením vhodných modelových situací vedeme žáky k tomu, aby uměli přivolat pomoc v případě ohrožení sebe nebo jiné osoby

Komunikativní kompetence:

Žák by měl:

- dokázat se, v rámci svých možností, srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou;

- rozvíjíme u žáků v rámci jejich schopností komunikaci verbální nebo alternativní formou,
- vedeme žáky k aktivnímu projevu při všech činnostech
- učíme žáky vhodným způsobem vyjadřovat své myšlenky k zadaným odborným tématům, zpracovávat správně a srozumitelně pracovní postupy.
- **naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na něj reagovat;**
- učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů a otázek.
- vedeme žáky k zvládnutí běžných komunikačních situací
- **využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky;**
- využíváme všechny dostupné metody komunikace, včetně alternativní a augmentativní komunikace
- **využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů a ke spolupráci s ostatními lidmi;**
- učíme žáky požádat o pomoc.
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální:

Žák by měl:

- **vědět o svých základních právech a povinnostech a respektovat práva a povinnosti ostatních;**
- seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi a s právy a povinnostmi ostatních
- vedeme žáky k respektování pravidel práce v týmu a k vědomí, že svými pracovními činnostmi ovlivňují výsledek společného snažení
- **orientovat se v základních mravních hodnotách a uplatňovat základní pravidla společenského chování;**
- v běžných životních situacích vedeme žáky k citlivému vnímání lidí i přírody
- učíme žáky nést zodpovědnost za své chování v souvislosti s morálními zásadami a pravidly slušného chování,
- **jednat zodpovědně vůči vlastní i druhé osobě;**
- vedeme žáky k odpovědnosti a podle jejich možností k plnění vlastní povinností i závazků, vedeme žáky k respektování práce druhých
- zapojujeme žáky do týmové práce

- dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy;

-vedeme žáky k uvědomění si nebezpečí možných rizikových situací, provádíme s žáky prevenci chování v krizových situacích a situacích ohrožujících zdraví a život.

Kompetence občanské:

Žák by měl:

- znát základní práva a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití;

- snažíme se žákům přiblížit normy chování k ostatním lidem pro schopnost sebe uplatňování v běžném životě

-vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování.

- uvědomovat si význam zdravého životního stylu, chránit své zdraví a zdraví druhých lidí;

- opakujeme se žáky poznatky o důležitosti vlastního zdraví i zdraví druhých lidí, o zdravém životním stylu o chování v případě zranění či nemoci

- podílet se na ochraně životního prostředí a jednat v souladu se strategií udržitelného rozvoje;

-učíme žáky spolupodílet se na vytváření estetického prostředí školy a ochraně životního prostředí například tříděním a vhodným ukládáním materiálů, odpadů a recyklaci

- rozpoznat nevhodné a rizikové chování;

-vedeme diskuzi se žáky o nevhodném a rizikovém chování

- Kompetence pracovní:

Žák by měl:

- mít osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti;

- manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry fyzických možností
intenzivně procvičujeme sebeobslužné činnosti, upevňujeme hygienické návyky žáků

- vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků

- učíme žáky dodržovat vhodné metody a postupy práce

- směřujeme žáky ke správnému používání jednoduchých přístrojů a nástrojů pro práci v běžném životě

- **chápat význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu;**
- používat základní pracovní dovedností, návyky a postupy pro běžné každodenní pracovní činnosti
- vedeme žáky, aby pochopili význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu
- **plnit stanovené povinnosti, být schopen spolupráce, respektovat práci svou i druhých;**
- rozvíjíme u žáků schopnost pracovní výdrže a koncentrace na pracovní výkon a výsledek.
- pozitivně povzbuzujeme pro získání kladného vztahu k práci
- při vyučování zařazujeme práci individuální, ve dvojicích i ve skupině
- důsledně dohlížíme na plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky ke spolupráci a respektování práce své i druhých
- **znát a dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce i ochrany zdraví při práci.**

- důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření odborných kompetencí*

Kompetence dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Žák by měl:

- **dodržovat právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy a předpisy požární ochrany dle pokynů učitele;**
- vysvětlujeme pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví, dohlížíme na jejich dodržování
- společně dbáme na dodržování základních předpisů z oblasti hygieny, požární ochrany a BOZP
- **používat osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností;**
- vysvětlujeme nutnost používání ochranných pracovních pomůcek podle druhu činností na různých příkladech
- **spolupodílet se na vytváření bezpečného pracovního prostředí;**
- dohlížíme na vytváření bezpečného pracovního prostředí
- dbáme na to, aby žáci na svém pracovním místě udržovali pořádek a čistotu
- učíme žáky sebekázně při různých pracovních činnostech.

Kompetence usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Žák by měl:

- dodržovat stanovené normy a předpisy;

-dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických zásad

-seznamujeme žáky s provozními řády odborných učeben

- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních zásad při používání jednoduchých přístrojů a nástrojů, například při práci v dílnách, na zahradě...

- pracovat podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby; pracovat v souladu s technologickými předpisy (pod vedením učitele) a uplatňovat pracovní návyky;

- manuální činnosti žáků diferencujeme s přihlédnutím k jejich individuálním zvláštnostem, zdravotnímu stavu a specifickým problémům vyplývajícím z povahy a stupně postižení

-vedeme žáky k práci podle instrukcí druhé osoby

- uplatňujeme zásadu přiměřenosti a postupné náročnosti

-dohlížíme na úspěšné dokončení zadaného úkolu

- procvičujeme získané pracovní návyky

- zvolit vhodné materiály, vybrat a použít správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti;

-seznamujeme žáky s jednoduchými pracovními nástroji a jejich bezpečným použitím

-učíme žáky vybrat správné pracovní materiály nebo nástroje pro danou práci podle vhodného pracovního postup

- spolupracovat při dosahování stanovených úkolů;

-motivujeme žáky k vzájemné spolupráci a pomoci

- nacvičujeme vzájemnou pomoc a spolupráci při pracovních činnostech

- zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti;

- svými výrobky a pracovní činnostmi zapojujeme žáky do prezentace školy

-učíme žáky nést odpovědnost za svou vykonanou práci- provádíme se žákem společnou kontrolu vykonané práce

- vhodnou motivací vedeme žáka ke kvalitně vykonané práci

Kompetence jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Žák by měl:

- **znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení;**
- poukazujeme na význam a účel a užitečnost vykonané práce
- seznamujeme žáky s finanční gramotností
- motivujeme žáky k pozitivnímu vtažení k práci
- vedeme žáky k vážení si práce své i druhých
- seznamujeme žáky se společenským a finančním ohodnocením jejich vykonávané práce
- **nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí;**
- učíme žáky správnému vynakládání s materiály i energií
- dbáme na třídění odpadu, šetříme vodou, elektřinou
- seznamujeme žáky s recyklací některých materiálů a surovin,
- procvičujeme získané dovednosti v běžném životě (třídění odpadu, užití osobních ochranných prostředků, zacházení s chemickými výrobky...)
- posuzovat v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí;**
- posuzujeme výrobní postupy jejich výsledky – zejména dopad na životní prostředí - vedeme žáky k vážení si práce své i druhých.

Název vyučovacího předmětu: Praktické činnosti		
Ročník: 1.		
Výstupy vzdělávání	Učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy
<p>Žák by měl mít dle svých možností tyto znalosti a dovednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používat jednoduché pracovní postupy a techniky v péči o domácnost -vybrat vhodné nástroje, přístroje a nářadí podle zamýšlené činnosti a bezpečně s nimi zacházet -provádět jednoduchý úklid domácnosti -bezpečně zacházet se základními čisticími prostředky 	<p>1. Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> -základní požadavky na zařízení a vybavení bytu -uspořádání věcí v domácnosti - domácí práce v průběhu dne - organizace práce -jednoduché pracovní operace a postupy -pracovní pomůcky, úklidové a čisticí prostředky a jejich 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj VPZ – Svět práce</p> <p>Rodinná výchova - Domácnost</p> <p>Výchova ke zdraví – Rizika</p>

<p>-pracovat s běžnými domácími přístroji a provádět jejich údržbu</p>	<p>funkce a využití - obsluha základních technických prostředků používaných v domácnosti, bezpečná obsluha (vysavač...)</p>	<p>ohrožující zdraví</p>
<p>- Dodržovat základní hygienické návyky a zásady a bezpečnosti práce - zvládat sebe obslužné činnosti - zvládnout základní údržbu oděvů a prádla</p>	<p>2. Ruční práce Sebe obslužné práce- péče o čistotu těla a osobní věci -vymezení pracovního prostoru, udržování pořádku na pracovním místě -bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena při práci - údržba oděvů a textilií- praní, žehlení, drobné opravy</p>	<p>Estetická výchova – Výtvarná výchova OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj VPZ – Svět práce Výchova ke zdraví – Rizika ohrožující zdraví Rodinná výchova - Domácnost</p>
<p>-Zvládnout organizaci práce -znát názvosloví používaných materiálů a jejich vlastnosti, -znát pomůcky, nářadí a nástroje pro práci -pracovat s různými druhy materiálů -dodržovat zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci</p>	<p>3. Dílenské práce - práce s různým materiálem dle možnosti - papír, dřevo, kov, plasty, sklo, keramika... - vlastnosti a užití materiálu v praxi - pracovní pomůcky, nástroje, nářadí -jednoduché pracovní postupy -práce montážní a demontážní -výroba drobných dekorací, -bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce - udržování pořádku na pracovním místě</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj VPZ – Svět práce ČZP – Základní podmínky života VPZ – Svět práce Estetická výchova – Výtvarná výchova</p>
<p>- Mít povědomí o základních pěstebních podmínkách vybraných rostlin -pečovat o pokojové rostliny a využívat květiny k výzdobě bytu - znát druhy ovoce a zeleniny - orientovat se v zásadách pěstování ovoce a zeleniny a mít povědomí o jejich zpracování a ukládání - vhodně používat pomůcky, nástroje a náčiní při práci na zahradě nebo při péči o pokojové rostliny - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při pracovní činnosti</p>	<p>4. Pěstitelské práce - podmínky pro pěstování rostlin, zásady pěstování rostlin - ošetřování pokojových rostlin a aranžování květin - pěstování a zpracování ovoce a zeleniny - zahradnické náčiní a jeho použití ochrana a bezpečnost práce při pracovních činnostech, úklid po pracovních činnostech</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, Morální rozvoj ČZP – Základní podmínky života VPZ - Svět práce</p>